

Lubelskie Centrum Konferencyjne

- Spotkanie członków LOIIB we Włodawie • Aleja promująca miasto Lublin •
- Przeglądy i kontrole okresowe obiektów budowlanych •

LUBELSKA OKRĘGOWA IZBA INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA

20-150 Lublin, ul. Bursaki 19
tel./fax 81 534-78-12

www.lub.piib.org.pl
e-mail: lub@piib.org.pl
Biuletyn Informacji Publicznej:
www.bip.piib.org.pl

Biuro czynne: poniedziałek, środa, czwartek, piątek
w godz. 8.00–16.00; wtorek w godz. 9.00–17.00

Konto LOIIB:

PEKAO SA 36124054971111000050101920

Przewodniczący Okręgowej Rady

tel. 81 534-78-11

Skład biura:

Dyrektor biura – tel. 81 534-78-13
Sekretariat biura – tel. 81 534-78-12
Główna księgowość – tel. 81 534-78-14
Sekcja księgowości – kasa – tel. 81 741-40-95
Sekcja spraw członkowskich – tel. 81 534-78-16
Sekcja szkolenia – tel. 81 534-78-17
Sekcja uprawnień budowlanych
– tel. 81 741-41-83
Sekcja obsługi organów Izby – tel. 81 534-78-15

Biuro terenowe w Białej Podlaskiej

21-500 Biała Podlaska, ul. Narutowicza 10
(Dom Technika NOT Oddział Regionalny),
pok. nr 2 (I piętro)
Terminy dyżurów: w poniedziałki i czwartki
w godz. 11.00–14.00; w środy w godz. 9.00–13.00
biala@lub.piib.org.pl
tel. 83 343-62-05; fax 83 343-60-08

Biuro terenowe w Chełmie

22-100 Chełm, ul. Lwowska 13W
Terminy dyżurów: we wtorki w godz. 9.00–13.00
w środy i czwartki w godz. 15.00–18.00
chelm@lub.piib.org.pl; tel. 82 563-36-59

Biuro terenowe w Zamościu

22-400 Zamość, ul. Rynek Wielki 6
(Dom Technika NOT)
Terminy dyżurów: w poniedziałki i środy
w godz. 13.00–16.00; w piątki w godz. 12.00–16.00
zamosc@lub.piib.org.pl;
tel. 84 638-58-08, 84 639-10-28

PREZYDIUM OKRĘGOWEJ RADY LOIIB

Wojciech Szewczyk – przewodniczący
Joanna Gieroba – zastępca przewodniczącego
Teresa Stefaniak – zastępca przewodniczącego
Janusz Iberszer – zastępca przewodniczącego
Jan Ludwik Ziótek – sekretarz
Zbigniew Mitura – skarbnik
Tomasz Grzeszczak – członek Prezydium
Janusz Wójtowicz – członek Prezydium

CZŁONKOWIE OKRĘGOWEJ RADY LOIIB

Jerzy Adamczyk
Adam Borowy
Tadeusz Cichosz
Grzegorz Dobosz
Krzysztof Jurycki
Ireneusz Krupa
Bogdan Kucharski
Bolesław Matej
Zbigniew Miłosz
Andrzej Mroczek
Zbigniew Szcześniak
Tadeusz Wagner

OKRĘGOWA KOMISJA KWALIFIKACYJNA

Wiesław Nurek – przewodniczący
Jerzy Kasperek – wiceprzewodniczący
Andrzej Pichla – wiceprzewodniczący
Jerzy Kamiński – sekretarz
Andrzej Adamczuk
Stanisław Bicz
Kazimierz Bonetyński
Lech Dec
Grzegorz Dębowski
Dariusz Flak
Anna Halicka
Bolesław Horyński
Maria Kosler
Stanisław Plechawski
Edward Woźniak

OKRĘGOWA KOMISJA REWIZYJNA

Leszek Boguta – przewodniczący
Dariusz Zaorski – wiceprzewodniczący
Anna Krasnodębska-Ciołek – sekretarz
Tadeusz Małaj
Andrzej Szkuat

OKRĘGOWY SĄD DYSCIPLINARNY

Władysław Król – przewodniczący
Zenon Misztal – wiceprzewodniczący
Iwona Żak – sekretarz
Barbara Chodkowska-Sagan
Zbigniew Dobrowolski
Andrzej Gwozda
Elżbieta Komor
Kazimierz Kostrzanowski
Józef Koszut
Sławomir Krasuski
Władysław Rawski
Katarzyna Trojanowska-Żuk
Kazimierz Żbikowski

OKRĘGOWI RZECZNICY ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ

Anna Ostańska – koordynator
Grzegorz Gębka
Henryk Korczewski
Andrzej Leniak
Tomasz Lis
Kazimierz Stelmaszczuk

DELEGACI NA KRAJOWE ZJAZDY W KADENCJI 2014–2018

Leszek Boguta
Tadeusz Cichosz
Joanna Gieroba
Tomasz Grzeszczak
Janusz Iberszer
Andrzej Leniak
Zbigniew Mitura
Wiesław Nurek
Zbigniew Szcześniak
Wojciech Szewczyk
Janusz Wójtowicz

Dyżury pełnione przez członków organów LOIIB w 2015 r.

Członkowie Prezydium Okręgowej Rady

Pełnią dyżury we wtorki, godz. 14.00–16.00, s. 115

- » Zastępca przewodniczącego mgr inż. Joanna Gieroba – 13.01.2015, 14.04.2015, 14.07.2015, 20.10.2015
- » Zastępca przewodniczącego mgr inż. Janusz Iberszer – 10.02.2015, 26.05.2015, 25.08.2015, 24.11.2015
- » Zastępca przewodniczącego mgr inż. Teresa Stefaniak – 24.03.2015, 16.06.2015, 22.09.2015, 11.12.2015

Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej

Pełni dyżur w pierwszą środę miesiąca w godz. 15.00–16.00, s. 102;
tel. 81 534-78-12

Członkowie Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej

Pełnią dyżur w drugi wtorek miesiąca w godz. 16.00–17.00, s. 115

- » dr inż. Wiesław Nurek – 13.01.2015, 14.04.2015, 14.07.2015, 13.10.2015
- » mgr inż. Jerzy Kasperek – 10.02.2015, 12.05.2015, 11.08.2015, 10.11.2015
- » inż. Jerzy Kamiński – 10.03.2015, 09.06.2015, 08.09.2015, 08.12.2015

Radca prawny

Pełni dyżur w sali 102, tel. 81 534-78-12

- » w każdą środę o godz. 9.00–13.00
- » w każdy piątek o godz. 9.00–11.00

Dyżury organów LOIIB pełnione są w biurze Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w Lublinie przy ul. Bursaki 19.

Wydawca

Lubelska Okręgowa Izba
Inżynierów Budownictwa
20-150 Lublin, ul. Bursaki 19
tel./fax 81 534-78-12
www.lub.piib.org.pl
e-mail: lub@piib.org.pl

Redakcja

20-150 Lublin
ul. Bursaki 19
tel. 81 741-41-84

Redaktor naczelna

Urszula Kieller-Zawisza
tel. 81 741-41-84
e-mail: u.kieller@lub.piib.org.pl

Rada programowa

Janusz Iberszer – przewodniczący
Wiesław Nurek – wiceprzewodniczący
Jerzy Adamczyk – sekretarz
Stanisław Bicz
Wiesław Bocheńczyk
Elżbieta Matej
Edward Partyka
Andrzej Pichla
Wiesław Pomykała
Ryszard Siekierski

Skład i druk

Drukarnia ALF-GRAF
ul. Abramowicka 6, 20-442 Lublin
tel./fax 81 532-15-12
e-mail: info@alfgraf.com.pl

**Redakcja zastrzega sobie prawo
skracania i adiustacji
publikowanych tekstów.**

Lubelski Inżynier BUDOWNICTWA
dostępny jest także w wersji elektronicznej
na stronie internetowej LOIIB:
www.lub.piib.org.pl

Na okładce:

**Lubelskie Centrum
Konferencyjne
w Lublinie**

SPIS TREŚCI

Spotkanie członków LOIIB we Włodawie	4
II Nadzwyczajny Krajowy Zjazd PIIB uchwalił nowy statut	6
Jesienna sesja egzaminacyjna na uprawnienia budowlane	7
Przeeglądy i kontrole okresowe obiektów budowlanych	8
Obowiązkowe składki można wliczyć w koszty	13
Aleja promująca miasto Lublin	14
Lubelskie Centrum Konferencyjne	17
Dzień Budowlanych 2015 w LOIIB	18
O mostach Lubelszczyzny i ich budowniczych	20
Wspomnienie o Kazimierzu Bonetyńskim	25
Ankieta na prenumeratę prasy branżowej	26
Spotkanie członków LOIIB we Włodawie w obiektywie	27
Dzień Budowlanych w LOIIB w obiektywie	28

Spotkanie członków LOIIB we Włodawie

23 października br. odbyło się spotkanie członków Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa z Włodawy i powiatu włodawskiego z przedstawicielami Okręgowej Rady oraz organów statutowych LOIIB, a także reprezentantami władz terenowych i wojewódzkich. Spotkanie było okazją do podzielenia się informacjami i wiedzą odnośnie spraw związanych z funkcjonowaniem samorządu zawodowego inżynierów budownictwa oraz do wymiany doświadczeń i integracji środowiska.

Do sali konferencyjnej znajdującej się w budynku Urzędu Miasta we Włodawie przybyło ok. 60 osób należących do Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i mieszkających na terenie powiatu włodawskiego oraz zaproszeni goście. Swoją obecnością włodawskie posiedzenie zaszczylicili m.in. Stanisław Żmijan, poseł na Sejm RP; Wiesław Muszyński, burmistrz miasta Włodawa; Krzysztof Wojtał, powiatowy inspektor nadzoru budowlanego; Piotr Linkiewicz, kierownik Wydziału Budownictwa i Inwestycji Starostwa Powiatowego we Włodawie. Władze wojewódzkie w spotkaniu reprezentowali: Małgorzata Suchora i Zbigniew Bejster z Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Jacek Horszczaruk z Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego. Z ramienia Okręgowej Rady LOIIB w obradach udział wzięli: Wojciech Szewczyk, przewodniczący i Janusz Wójtowicz, członek. Włodawę odwiedzili także Wiesław Nurek, przewodniczący Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej; Władysław Król, przewodniczący Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego; Anna Ostańska, rzecznik – koordynator Okręgowych Rzeczników Odpowiedzialności Zawodowej; Zbigniew Szcześniak, dyrektor biura i Lilla Szłapa, główna księgowa LOIIB.

Obrady rozpoczął Wojciech Szewczyk, który na początku serdecznie wszystkich przywitał i podziękował władzom miasta

oraz powiatu za przychylność i pomoc w zorganizowaniu spotkania. Burmistrz miasta Włodawa Wiesław Muszyński podkreślił w swojej wypowiedzi rolę i znaczenie inżynierów budownictwa oraz wykonywanej przez nich pracy na rzecz rozwoju miasta i powiatu.

Przemawia S. Żmijan. Siedzą: W. Szewczyk i W. Muszyński

Wojciech Szewczyk, kontynuując spotkanie zaznaczył, że obecnie w lubelskiej izbie zarejestrowanych jest 94 czynnych członków mieszkających na terenie powiatu włodawskiego. Najliczniejszą grupę

stanowią inżynierowie reprezentujący branżę konstrukcyjno-budowlaną, stanowiący 39% ogółu. Przewodniczący LOIIB przypomniał, że wszyscy członkowie naszej izby mogą korzystać z bezpłatnych szkoleń e-learningowych udostępnionych na stronie internetowej PIIB, na której też znajdują się inne bezpłatne usługi, jak m.in. Serwis budowlany z dostępem do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, Serwisu BHP, Serwisu Prawo Ochrony Środowiska, czy usługa BISTYP. Zauważył również, że można uczestniczyć w szkoleniach organizowanych przez LOIIB, a ich aktualna lista znajduje się na stronie internetowej

lubelskiego samorządu. Można także zamówić bezpłatną prenumeratę wybranego czasopisma naukowo-technicznego.

– Rok 2014 był rokiem intensywnej pracy dla całego samorządu i związane to było głównie z pracami nad ustawą o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych. Jej wynikiem było m.in. rozporządzenie w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Opiniowaliśmy obydwa akty prawne oraz zajmowaliśmy stanowiska w stosunku do proponowanych zmian – podkreślił W. Szewczyk.

Przewodniczący omówił również udział członków LOIIB w pracach Krajowej Rady oraz w organach statutowych PIIB. Przypomniał, że Joanna Gieroba pełni funkcję wiceprezesa Krajowej Rady, Andrzej Leniak jest członkiem Krajowego Sądu Dyscyplinarnego, a Tomasz Grzeszczak działa w Krajowej

Od lewej: J. Wójtowicz, M. Suchora i Z. Bejster

Komisji Kwalifikacyjnej. W pracach Komisji Wnioskowej uczestniczy Tadeusz Cichosz, w Komisji Ustawicznego Doskonalenia Zawodowego działa Andrzej Pichla, a w Komisji Prawno-Regulaminowej – Zbigniew Szcześniak, zaś w Komisji Medalu Honorowego pracuje Zbigniew Mitura. W. Szewczyk zaznaczył ich zaangażowanie i aktywność.

O współpracy z LOIIB i PIIB w związku z ustawą „deregulacyjną” wspomniał Stanisław Żmijan, który wspierał działania naszego samorządu znając jego specyfikę i zawód inżyniera budownictwa. Poseł mówił także o konsultacjach dotyczących m.in. ostatnich tematów związanych z zamieszczaniem instalacji wewnętrznych w projekcie budowlanym budynku. Przypomniał o pracach nad Kodeksem budowlanym, zwracając uwagę na to, że całe środowisko budowlane czeka na dobre prawo uwzględniające potrzeby i oczekiwania inżynierów. Stwierdził, że pieniądze z nowej transzy unijnej zabezpieczą front prac dla wielu inżynierów.

Przedstawiciele LOIIB biorący udział w spotkaniu w krótkich prezentacjach zapoznali zebranych z zagadnieniami dotyczącymi uzyskiwania uprawnień budowlanych oraz odpowiedzialności dyscyplinarnej i zawodowej członków izby. Natomiast uczestniczący w obradach reprezentanci Wydziału Budownictwa i Inwestycji Starostwa Powiatowego we Włodawie oraz Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego omówili tematy związane ze zmianą prawa budowlanego oraz zgłoszeniami na budowę.

Nowelizację prawa budowlanego w procesach inwestycyjnych przybliżyli słuchaczom przedstawiciele Powiatowego i Wojewódzkiego Inspektoratów Nadzoru Budowlanego. Problematyka ta bardzo zainteresowała zebranych i stała się impulsem do dalszych dyskusji.

Po oficjalnej części spotkania rozmowy na tematy bliskie branży budowlanej były nadal prowadzone.

RED.

II Nadzwyczajny Krajowy Zjazd PIIB uchwalił nowy statut

20 sierpnia 2015 r. odbył się w Warszawie II Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa. W czasie obrad delegaci wprowadzili zmiany w statucie PIIB oraz zmiany w regulaminach organów krajowych i okręgowych.

Nadzwyczajny Krajowy Zjazd PIIB miał szczególne znaczenie ze względu na doniosłość zmian wprowadzanych do podstawowych dokumentów dotyczących funkcjonowania samorządu zawodowego inżynierów budownictwa, czyli do statutu oraz do regulaminów organów krajowych i okręgowych. Lubelską Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa na zjeździe reprezentowali: Joanna Gieroba, Wojciech Szewczyk, Zbigniew Mitura, Wiesław Nurek, Janusz Wójtowicz, Andrzej Leniak, Janusz Iberszer, Tadeusz Cichosz, Tomasz Grzeszczak, Zbigniew Szczęśniak i Leszek Boguta.

W czasie obrad Andrzej Roch Dobrucki, prezes PIIB zwrócił uwagę, że zarówno statut, jak i regulaminy stanowią ważne wewnętrzne dokumenty samorządu inżynierów budownictwa, które mają stymulować racjonalne i efektywne działania organów statutowych w celu odpowiedzialnego i skutecznego realizowania zadań statutowych stojących przed całą PIIB, dla dobra interesu publicznego i w trosce o interes środowiska inżynierów budownictwa.

Projekt nowych zapisów w statucie omówił Zbigniew Kledyński, wiceprezes i przewodniczący Komisji

J. Iberszer, Z. Szczęśniak i L. Boguta

Prawno-Regulaminowej PIIB. Zaznaczył, że na XIV Krajowym Zjeździe Sprawozdawczym PIIB, podczas którego projekt zmian w statucie PIIB nie został przyjęty przez delegatów, Krajowa Rada powołała Zespół ds. Statutu składający się z przewodniczących okręgowych rad inżynierów budownictwa, na czele którego stanął Mieczysław Grodzki, przewodniczący Mazowieckiej OIIB. Opracowany przez zespół projekt, został przyjęty przez Krajową Radę i rekomendowany do przedstawienia delegatom.

Część z zaproponowanych zmian w statucie wynikała ze zmiany ustawy o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa i miała charakter formalny, inne natomiast zmiany wprowadzono w celu uporządkowania niektórych kwestii, ważnych dla naszego samorządu. W wyniku przeprowadzonego na zjeździe głosowania 94,4% delegatów było „za” przyjęciem przedstawionego projektu statutu, 3,7% było przeciwnych i 1,9% wstrzymało się od głosu.

W nowym statucie jest kilka ważnych zapisów, w tym przede wszystkim jego nazwa, która wynika z decyzji delegatów, że nazwa Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa zarezerwowana jest dla Krajowej Izby, a okręgowe izby inżynierów budownictwa będą występować pod swoimi nazwami własnymi. Do zadań statutowych samorządu zawodowego dopisano działalność o charakterze szkoleniowym, kulturalnym

W czasie obrad – T. Cichosz, W. Szewczyk i Z. Mitura

i sportowym, służącej integracji członków izby oraz promocji. Zapisano, że nie można łączyć kierowania organem izby okręgowej z kierowaniem organem izby krajowej. Pozostawiono dotychczasowy zapis w sprawie kadencyjności, zaznaczając, że funkcję przewodniczącego organu można sprawować w dwóch kolejnych kadencjach, a ponowny wybór może nastąpić dopiero po pełnej czteroletniej kadencji. Określono także majątki Krajowej Izby oraz okręgowych izb, stwierdzając, że stanowią one „w szczególności ich środki finansowe oraz nieruchomości i mienie ruchome”. Doprecyzowano też wiele zapisów, których interpretacja sprawiała różne trudności.

W czasie posiedzenia przyjęto także zmiany w regulaminach organów krajowych i okręgowych.

Z nowym statutem samorządu zawodowego inżynierów budownictwa można zapoznać się odwiedzając stronę internetową Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa – www.piib.org.pl/statut-left2-104.

Od lewej: W. Nurek i A. Leniak

Jesienna sesja egzaminacyjna na uprawnienia budowlane

20 listopada br. w Lubelskiej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa pisemnym egzaminem rozpoczęła się jesienna sesja na uprawnienia budowlane. Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna w wyniku przeprowadzonych postępowań uznała, że 178 kandydatów może po raz pierwszy przystąpić do testu.

Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna LOIBB dokonała we wrześniu kwalifikacji złożonych wniosków o dopuszczenie do egzaminu na uprawnienia budowlane. W efekcie tych postępowań uznano, że 178 kandydatów może zdawać egzamin pisemny po raz pierwszy. Wśród tych osób w poszczególnych specjalnościach liczba kandydatów wynosiła: 74 w specjalności konstrukcyjno-budowlanej; 24 w specjalności inżynierskiej drogowej; 6 w specjalności inżynierskiej mostowej, 9 w specjalności inżynierskiej kolejowej, 4 w specjalności inżynierskiej hydrotechnicznej, 2 w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych, 25 w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń ciepłych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych oraz 34 w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych.

Ponadto 65 osób, które we wcześniejszych kwalifikacjach zostały dopuszczone do egzaminu i z różnych przyczyn nie przystąpiły do części pisemnej lub nie zaliczyły testu, mogły w listopadowej sesji ubiegać się o uprawnienia. Razem w egzaminie pisemnym mogły wobec tego uczestniczyć 243 osoby.

Do egzaminu ustnego przystąpiły osoby, które w teście uzyskały min. 75% poprawnych odpowiedzi oraz 18 kandydatów, którzy w poprzedniej sesji zaliczyli test, a na egzaminie ustnym nie osiągnęli wymaganego poziomu.

Warto przypomnieć, że pozytywny wynik części pisemnej egzaminu jest ważny przez 3 lata od dnia jego uzyskania. W przypadku negatywnego wyniku egzaminu kandydat otrzymuje decyzję zawierającą pouczenie o możliwości ponownego przystąpienia do egzaminu w terminie nie krótszym niż 3 miesiące. Osoba, która uzyskała negatywny wynik części ustnej egzaminu, może ponownie przystąpić tylko do tej części.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju (D.U. Poz. 1278 z 24 września 2014 r.) w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, dokumentem potwierdzającym odbycie praktyki jest oświadczenie osoby pełniącej samodzielną funkcję techniczną (projektanta, kierownika budowy, kierownika robót), pod patronatem której odbywała się praktyka zawodowa. W załączniku do rozporządzenia w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie znajduje się wzór takiego oświadczenia.

W świetle powyższego książki praktyk straciły rację bytu i jedynie zapisy dokonane w nich przed 25 września 2014 r. stanowią udokumentowanie odbytej praktyki.

RED.

O egzaminach na szkoleniu OKK

W dniach 10–12 września br. odbyło się spotkanie informacyjno-szkoleniowe Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej PIIB i okręgowych komisji kwalifikacyjnych oraz delegowanych pracowników biur. Szczególną uwagę zwrócono m. in. na nowe zasady kwalifikacji wykształcenia i praktyki zawodowej oraz procedury przeprowadzania egzaminów ustnych.

W spotkaniu uczestniczyły 93 osoby, które przybyły do Ośrodka Szkoleniowego Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury w miejscowości Dębe k/Serocka. Lubelską Okręgową Komisję Kwalifikacyjną reprezentowali: Wiesław Nurek, Bolesław Horyński i Jerzy Kamiński. W szkoleniu uczestniczyła Ewa Musz, specjalista ds. uprawnień budowlanych LOIBB i Tomasz Grzeszczak, uczestniczący w pracach Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej z ramienia lubelskiej Izby.

Zasadniczym celem takich spotkań jest analiza i wymiana doświadczeń wynikających z minionych sesji egzaminacyjnych oraz wyjaśnienie wątpliwości i wypracowanie wspólnego stanowiska na przyszłość w kwestii jednolitego stosowania procedur kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych nadawania uprawnień budowlanych we wszystkich okręgowych komisjach kwalifikacyjnych.

Katalog zagadnień do omówienia podczas spotkania zdefiniowany został przez KKK na podstawie tematów zgłoszonych wcześniej przez przewodniczących okręgowych komisji kwalifikacyjnych. Do rozstrzygnięcia wątpliwości zaproszony został mec. Krzysztof Zając.

Od lewej: J. Kamiński, W. Nurek i B. Horyński

Fot. E. Musz

Szczególną uwagę zwrócono na nowe zasady kwalifikacji wykształcenia i praktyki zawodowej oraz procedury przeprowadzania egzaminów ustnych, dostosowanych do *Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 11 września 2014 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie*. Podczas ostatniej sesji spotkania Jerzy Putkiewicz zaprezentował rozstrzygnięcia postępowania odwoławczego, prowadzonego przez KKK jako organ II instancji, w odniesieniu do dwóch ostatnich sesji egzaminacyjnych (sesje: XXIV oraz XXV), przebiegających pod rządami nowych regulacji prawnych.

RED.

Przeglądy i kontrole okresowe obiektów budowlanych

Sprawy prawidłowego utrzymania obiektów budowlanych normuje przede wszystkim Prawo budowlane – ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 ze zm.) oraz akty wykonawcze wydane na jej podstawie, w których określono zasady działania administracji publicznej oraz obowiązki właścicieli lub zarządców w tej dziedzinie. Zagadnienia te normują także inne przepisy, jak: ustawa z 21 sierpnia 1997 – o gospodarce nieruchomościami, nowa ustawa z dnia 28 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków, ustawa Prawo energetyczne i inne normy prawne z wydanymi do nich aktami wykonawczymi.

Treścią art. 61 Prawo budowlane ustalono, że obowiązek użytkowania i utrzymania obiektu budowlanego zgodnie z zasadami określonymi prawem – spoczywają na **właścicielu** lub **zarządcy obiektu**. Za właściciela należy uważać **osobę prawną** lub **fizyczną posiadającą tytuł prawny do nieruchomości**, jednak definicja ta może powodować pewne trudności interpretacyjne, gdyż należy ją stosować, mając na względzie regulacje zawarte w **Kodeksie cywilnym**. Prawo budowlane nie może zastępować ani zmieniać zasadniczych regulacji prawnych zawartych w **Kodeksie cywilnym**, w którym formy i skutki prawne własności są ściśle określone (*własność, współwłasność, trwałe zarząd lub samoistne posiadanie*).

O **zarządcy nieruchomości** i prawnych zasadach jego działania dowiadujemy się natomiast z ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.). Obecnie do zarządzania nieruchomością nie jest wymagane posiadanie licencji zawodowej. Zarządzanie nieruchomością polega na **podejmowaniu decyzji i dokonywaniu czynności mających na celu w szczególności:**

- 1) *zapewnienie właściwej gospodarki ekonomiczno-finansowej nieruchomości;*

- 2) *zapewnienie bezpieczeństwa użytkowania i właściwej eksploatacji nieruchomości;*
- 3) *zapewnienie właściwej gospodarki energetycznej w rozumieniu przepisów Prawa energetycznego;*
- 4) *bieżące administrowanie nieruchomością;*
- 5) *utrzymanie nieruchomości w stanie nie pogorszonym zgodnie z jej przeznaczeniem;*
- 6) *uzasadnione inwestowanie w nieruchomość.*

W przypadku zdarzeń lub zagrożeń życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia bądź środowiska, o których mowa w przepisach **Prawa budowlanego**, zarządca nieruchomości podejmuje decyzje i dokonuje czynności wykraczające poza zakres czynności, o których mowa wyżej, mające na celu zapobieżenie szkodzie. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa **za stan techniczny i bezpieczeństwo obiektów budowlanych** w tym budynków odpowiada **właściciel** lub **zarządca**.

Obiekty budowlane i urządzenia z nimi związane powinny być zaprojektowane, wykonane i użytkowane w sposób zapewniający **spełnienie wymagań podstawowych** określonych w **art. 5 Prawa budowlanego** w tym: *bezpieczeństwa konstrukcji, bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczeństwa użytkowania, odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych oraz ochrony środowiska, ochrony przed hałasem i drganiami, odpowiedniej charakterystyki energetycznej budynku oraz racjonalizacji użytkowania energii*. Zgodnie z obowiązującymi przepisami **Prawa budowlanego** oraz ustawy – **o charakterystyce energetycznej budynków** – właściciel lub zarządca powinien obiekty budowlane **poddawać okresowym kontrolom** w terminach i zakresach przewidzianych prawem. Kontrole te mogą wykonywać **tylko osoby**, które **posiadają do tego stosowne przygotowanie, odpowiednie kwalifikacje, udokumentowane odpowiednimi uprawnieniami**, a ponadto osoby z uprawnieniami budowlanymi powinny **przynależeć do Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa** i być ubezpieczone od odpowiedzialności cywilnej.

Terminy i zakresy okresowych kontroli stanu technicznego obiektów budowlanych

Terminy kontroli okresowych	Zakres okresowej kontroli stanu technicznego
Co najmniej raz w roku	1. Sprawdzenie stanu technicznego: <ol style="list-style-type: none"> a) <i>elementów budynku, budowl i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działanie czynników występujących podczas użytkowania obiektu,</i> b) <i>instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska,</i> c) <i>instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych).</i>
Co najmniej dwa razy w roku w terminie do 31 maja i do 30 listopada	2. Sprawdzenie stanu technicznego tzw. obiektów wielkopowierzchniowych, tj. budynków o pow. zabudowy pow. 2000 m² oraz innych obiektów budowlanych o powierzchni dachu przekraczającej 1000 m² wraz z instalacjami i urządzeniami jak w pkt.1.
Co najmniej raz na pięć lat	3. Sprawdzenie stanu technicznego i przydatności do użytkowania całego obiektu budowlanego, którym należy objąć sprawdzenie elementów kontroli rocznej oraz wszystkie pozostałe elementy budynku, a także estetyki obiektu, jego otoczenia oraz poddać badaniu instalację elektryczną i piorunochronną w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczenia i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.

<p>Każdorazowo w przypadku wystąpienia czynników zewnętrznych (np. silne wiatry, intensywne opady atmosferyczne, pożary) powodujących lub mogących spowodować uszkodzenie obiektu powodujące zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska</p>	<p>4. Kontrola bezpiecznego użytkowania obiektu budowlanego (budynku, budowli, obiektu małej architektury).</p>
<p>Co najmniej raz na 2 lata (kotły gazowe co 4-lata)</p> <p>Co najmniej raz na 5 lat (było co 4 lata)</p>	<p>5. Sprawdzenie stanu technicznego:</p> <p>a) kotłów z uwzględnieniem efektywności energetycznej oraz ich wielkości do potrzeb użytkowych – o efektywnej nominalnej wydajności ponad 100 kW i całych systemów ogrzewania (art. 23 ust. 1 ustawy z 28 sierpnia 2014 r. – o charakterystyce energetycznej budynków – Uwaga: weszła w życie – od 9 marca 2015 r.</p> <p>b) jw. o wydajności 20 kW do 100 kW.</p>
<p>Co najmniej raz na 5 lat</p>	<p>6. Ocena efektywności energetycznej zastosowanych urządzeń chłodniczych o mocy chłodniczej nominalnej większej niż 12 kW.</p> <p>Uwaga: wymóg art. 23 ust 2 ustawy – o charakterystyce energetycznej budynków.</p>

W toku okresowej kontroli corocznej (półrocznej), konstrukcyjno-ogólnobudowlanej obiektu, tj. elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu szczegółowym sprawdzeniem należy objąć m.in. stan techniczny, m.in.:

1. elementów konstrukcyjnych, warstw fakturowych i elementów ścian zewnętrznych (attyki, filary, gzymsy) oraz balustrad, loggii i balkonów,
2. urządzeń zamocowanych do ścian i dachu obiektu,
3. elementów odwodnienia i obróbek blacharskich,

4. pokryć dachowych i kominów,
5. ogólny stan instalacji i urządzeń centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej,
6. urządzeń stanowiących zabezpieczenie przeciwpożarowe obiektu,
7. przejść przyłączy instalacyjnych przez ściany obiektu,
8. tzw. opasek wokół budynku,
9. otworów okiennych i drzwiowych,
10. innych elementów mających wpływ na stan techniczny obiektu budowlanego.

Wykaz uprawnionych osób – do przeprowadzania okresowych kontroli stanu technicznego elementów, instalacji i urządzeń obiektu budowlanego

Wyszczególnienie zakresu objętego okresową kontrolą	Osoby uprawnione do przeprowadzenia kontroli
<p>Stan techniczny m.in.: elementów konstrukcyjnych, pokryć dachowych i obróbek blacharskich, ociepleń i izolacji, stolarki okiennej i drzwiowej, warstw fakturowych i elementów ścian zewnętrznych, balustrad, loggii, balkonów, urządzeń zamocowanych do ścian i dachu obiektu.</p>	<p>Posiadające uprawnienia budowlane do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w specjalności konstrukcyjno-budowlanej i obowiązkowo przynależące do izby samorządu zawodowego – ubezpieczone.</p> <p>Uwaga: Ogólnie – dotyczy to wszystkich kontrolujących obiekty bud. na podstawie posiadanych uprawnień budowlanych.</p>
<p>Estetyka obiektu budowlanego i jego otoczenia.</p>	<p>Posiadające uprawnienia budowlane do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w specjalności architektonicznej lub konstrukcyjnej.</p>
<p>Stan techniczny przewodów kominowych dymowych oraz grawitacyjnych przewodów spalinowych i wentylacyjnych.</p>	<p>Posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominarskim.</p>
<p>Stan techniczny przewodów kominowych oraz kominów przemysłowych, kominów wolnostojących oraz kominów i przewodów kominowych, w których <u>ciąg kominowy jest wymuszony pracą urządzeń mechanicznych</u>.</p>	<p>Posiadające uprawnienia budowlane do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w specjalności:</p> <p>a) instalacyjnej w danym zakresie,</p> <p>b) konstrukcyjno-budowlanej w zakresie konstrukcji kominów i przewodów kominowych.</p>
<p>Stan techniczny instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska (a także: sanitarnych, grzewczych, wentylacyjnych).</p>	<p>Posiadające uprawnienia budowlane do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń, odpowiednio wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych.</p>
<p>Stan techniczny instalacji gazowych.</p>	<p>Posiadające uprawnienia budowlane jw., lecz w zakresie instalacji gazowych lub kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci gazowych.</p>
<p>Stan techniczny instalacji elektrycznych i piorunochronnych.</p>	<p>Posiadające uprawnienia budowlane jw., lecz w specjalności instalacyjnej w zakresie inst. i sieci elektrycznych lub kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci elektrycznych.</p>

ciąg dalszy na str. 10

ciąg dalszy ze str. 9

Należy podkreślić, iż ustawowo do **właścicieli** lub **zarządców** obiektów należy wykonywanie obowiązków kontrolnych i konserwacyjnych w zakresie **właściwego utrzymania stanu technicznego budynków**, a w ramach tych obowiązków poddawanie okresowym kontrolom, co **najmniej raz w roku**, polegającym na sprawdzeniu stanu technicznego m. in. **instalacji**:

- » *narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu,*
- » *instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska,*
- » *instalacji gazowych, a także kominów i przewodów spalinowych, których stan techniczny powinien zapewniać ich skuteczność i niezawodność,*

co najmniej raz na **5 lat**, w zakresie instalacji dodatkowo kontrolą powinno być objęte również badanie instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.

Obowiązki te wynikają wprost z treści **art. 62** ustawy **Prawo budowlane**, a ich uszczegółowienie zawarte jest w akcie wykonawczym do niej, tj. rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 sierpnia 1999 roku **w sprawie warunków technicznych użytkowania budynków mieszkalnych** (Dz. U. z 2006 r. Nr 74, poz. 836 z póź. zm.) – ogólnie w rozdziale 2. Bardziej precyzyjnie, w zakresie zapewnienia sprawności działania i nadzoru nad kontrolą stanu technicznego poszczególnych instalacji w:

- » **§ 23** – odnośnie instalacji i urządzeń wentylacyjnych,
- » **§ 26** – odnośnie kanałów i przewodów spalinowych oraz dymowych,
- » **§ 29** – odnośnie instalacji ciepłej wody użytkowej,
- » **§ 32** – odnośnie instalacji wodociągowej,
- » **§ 35** – odnośnie instalacji kanalizacyjnej,
- » **§ 40** – odnośnie instalacji i urządzeń centralnego ogrzewania,
- » **§ 46** – odnośnie instalacji i urządzeń gazowych,
- » **§ 55** – odnośnie instalacji elektrycznej,
- » **§ 57** – odnośnie instalacji piorunochronnej.

Instalacje to specyficzne elementy obiektów budowlanych w zasadzie powinny być pod stałą kontrolą. W ramach corocznych (półrocznych) kontrolnych przeglądów, np. **instalacji gazowych** należy w szczególności dokonać m.in.:

- » *przeglądu piwnic, w których zlokalizowane są instalacje,*
- » *przeglądu dostępu do zaworów i kurków,*
- » *sprawdzenia przejść przewodów przez zewnętrzne ściany budynków,*
- » *sprawdzenia stężenia gazu w piwnicach,*
- » *kontroli szczelności połączeń gwintowanych i kurków,*
- » *sprawdzenia stężenia gazu na górnych piętrach w budynkach wyposażonych w sanitarne kanały zbiorcze,*
- » *sprawdzenia stężenia gazu we wnękach gazomierzowych, szczelności połączeń i stanu gazomierza,*
- » *sprawdzenia stanu aparatów gazowych w lokalach, prawidłowości ich działania i przebiegu procesu spalania gazu,*
- » *sprawdzenia stanu elastycznych podłączeń przyborów gazowych pod kątem zgodności z wymaganymi atestami,*
- » *sprawdzenia stanu przewodów spalinowych,*
- » *sprawdzenia funkcjonowania przewodów wentylacyjnych,*
- » *zabezpieczenia antykorozyjnego – pomalowania przewodów instalacji gazowej (na kolor żółty).*

Dla budynków mieszkalnych użytkowanych **15 lat** i więcej powinno się – oprócz wyżej wymienionych czynności – **wykonać uproszczoną próbę szczelności**. Powinna ona być wykonywana

przy udziale dostawcy gazu, który określi parametry, przy jakich próba powinna być wykonana.

Zgodnie z **art. 64 ust. 3 Prawa budowlanego** oryginał protokołu kontroli okresowej należy dołączyć jako załącznik do książki obiektu budowlanego.

Zgodnie z wytycznymi **Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego** dotyczącymi uproszczonej próby szczelności dla budynków mieszkalnych użytkowanych 15 lat i więcej jest to:

1. **sprawdzenie szczelności i klasyfikowanie sprawności (przydatności do dalszej pracy) niskociśnieniowych gazowych,**
2. **sprawdzanie** szczelności powinno być przeprowadzane w instalacji gazowej wypełnionej paliwem gazowym i **pod ciśnieniem roboczym gazu,**
3. **nieszczelności przewodów wypełnionych gazem należy ustalić przyrządami pomiarowymi,**
4. próbę szczelności można wykonywać dla **całej instalacji** lub dla poszczególnych części instalacji,
5. **przewody instalacji niskiego ciśnienia należy klasyfikować wg stopnia sprawności** w następujący sposób:
  - a) **całkowita (nieograniczona) sprawność** jest wówczas, gdy pod ciśnieniem roboczym dla danej podgrupy gazu ziemnego przyrządy pomiarowe wskazują **wyływ gazu nie większy niż 1 litr na godzinę,**
  - b) **obniżona sprawność** jest wówczas, gdy pod ciśnieniem roboczym przyrządy pomiarowe wskazują **wyływ gazu w przedziale od 1 do 5 litrów na godzinę,**
  - c) **brak sprawności (niesprawność)** jest wówczas, gdy pod ciśnieniem roboczym przyrządy pomiarowe wskazują **wyływ gazu przekraczający 5 litrów na godzinę**
6. w zależności od stopnia sprawności przyjmuje się zasady:
  - a) jeśli **sprawność jest nieograniczona** instalację gazową **można eksploatować,**
  - b) jeśli **sprawność jest obniżona** to przewody **należy uszczelnić lub wymienić**. Szczelność musi być ponownie przywrócona w ciągu 4 tygodni po stwierdzeniu obniżonej sprawności,
  - c) jeśli instalacja jest **nie sprawna należy ją natychmiast wyłączyć z ruchu !!!**

Zakres badania technicznego przy okresowej kontroli urządzeń kominowych obejmuje sprawdzenie:

1. drożności przewodów kominowych,
2. siły ciągu kominowego (ciśnienia) gwarantującego prawidłowe działanie podłączonych do przewodów urządzeń,
3. sprawdzenie czy nie występują uszkodzenia:
  - a) przewodów kominowych na całej ich długości,
  - b) kanałów, czopuchów, rur, łączników, itp.,
  - c) włazów, drabinek, drzwiczek kominowych (rewizyjnych – wyciorowych), ław kominarskich,
  - d) nasad kominowych.
4. czy odbywa się okresowe czyszczenie przewodów kominowych: wentylacyjnych, spalinowych i dymowych (zgodnie z w/w rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów).
5. czy istnieje dogodny dostęp do czyszczenia i przeprowadzania okresowych kontroli przewodów kominowych, kanałów, czopuchów, rur i nasad kominowych.
6. czy nie dokonano samowolnych zmian w podłączeniach kominowych: wentylacyjnych, spalinowych i dymowych.
7. czy pomieszczenia (lokale), w których zainstalowane są urządzenia grzewcze (trzony kuchenne, piecyki wody przepływowej, kotły c.o., itp.) posiadają sprawnie działające urządzenia wentylacyjne, w tym wywiewne i nawiewne.

8. czy występują ewentualne inne stwierdzone w trakcie kontroli **rażące nieprawidłowości (uchylenia)** mogące spowodować zagrożenia bezpieczeństwa ludzi lub mienia.

Kontrola instalacji służących ochronie środowiska

Instalacjami służącymi ochronie środowiska są wszystkie urządzenia, które **ograniczają oddziaływanie obiektu na środowisko naturalne**. Do urządzeń tych należą m. in:

- a) instalacje i urządzenia oczyszczające zanieczyszczenia powietrza (filtry, cyklony, itp.),
- b) instalacje i urządzenia technologiczno-kanalizacyjne w oczyszczalniach ścieków,
- c) separatory substancji ropopochodnych,
- d) urządzenia zabezpieczające przed przenikaniem zanieczyszczeń do wód i gleby,
- e) urządzenia przeciwdźwiękowe (ekrany),
- f) systemy antywibracyjne (eliminujące rozchodzenie się drgań),
- g) ekrany i urządzenia zabezpieczające przed niebezpiecznym promieniowaniem,
- h) urządzenia zabezpieczające przed polami elektromagnetycznymi,
- i) instalacje i urządzenia do usuwania, gromadzenia i utylizacji odpadów stałych.

Kontrole stanu technicznego tych instalacji i urządzeń (co najmniej raz lub 2 razy w roku), powinny być wykonywane przez osoby posiadające odpowiednie **uprawnienia budowlane** (w zakresie instalacji i sieci sanitarnych), a w niektórych wypadkach także uprawnienia konstrukcyjno-budowlane. Kontrola musi zostać zakończona protokołem podpisanym przez osobę wykonującą przegląd. Należy pamiętać, że dla każdej instalacji powinien zostać sporządzony oddzielny protokół.

Standardami wspólnymi w przeprowadzaniu kontroli okresowych, niezależnie od przedmiotu i zakresu kontroli, **są rzetelność w czynnościach kontrolnych i dokumentacyjnych** (protokoły po-kontrolne) oraz wykonywanie kontroli przez osoby posiadające **właściwe uprawnienia budowlane lub zawodowe**.

Warto dodać, że w czasie użytkowania instalacji gazowej **użytkownik lokalu powinien:**

1. udostępnić lokal właścicielowi budynku lub dostawcy gazu dla wykonywania ich obowiązków,
2. przestrzegać zasady bezpieczeństwa jej użytkowania oraz niezwłocznie informować zarządcę budynku w razie stwierdzenia nieprawidłowości w jej funkcjonowaniu,
3. zapewniać pełną sprawność techniczną i użytkową urządzeń gazowych stanowiących wyposażenie lokalu,
4. w przypadku stwierdzenia wystąpienia objawów świadczących o zagrożeniu bezpieczeństwa osób lub mienia – zaprzestać użytkowania instalacji gazowej, podjąć właściwe działania zaradcze i niezwłocznie poinformować właściwe służby oraz właściciela budynku o wystąpieniu zagrożenia,
5. zapewniać ochronę instalacji i urządzeń gazowych przed uszkodzeniem,
6. utrzymywać znajdujące się w lokalu elementy instalacji gazowej, urządzeń spalinowych i wentylacyjnych oraz urządzenia gazowe w należyłym stanie technicznym i użytkowym,
7. zapewnić wykonanie niezbędnych czynności konserwacyjnych,
8. informować właściciela (zarządcę) budynku o wszelkich uszkodzeniach instalacji gazowej oraz niewłaściwym funkcjonowaniu przewodów i kanałów wentylacyjnych i spalinowych.
9. udostępnić lokal w celu przeprowadzenia kontroli instalacji i urządzeń gazowych, przewodów i kanałów spalinowych, wentylacyjnych, a także innych instalacji i urządzeń oraz ściśle wykonywać zalecenia pokontrolne.

Naprawa i konserwacja urządzenia gazowego może być powierzona wyłącznie osobom posiadającym świadectwa kwalifikacyjne określone w przepisach ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625), Rozdział 6 – Urządzenia, instalacje, sieci i ich eksploatacja. Instalacje i urządzenia gazowe po ich naprawie, przeróbce lub wymianie nie mogą być użytkowane bez poddania ich próbie szczelności. Stan technicznej sprawności instalacji gazowej w budynku powinien być kontrolowany wspólnie z kontrolą stanu technicznego przewodów i kanałów wentylacyjnych i spalinowych.

Badaniem okresowym wewnętrznej instalacji gazowej należy objąć całą instalację w budynku od zaworu głównego poprzez indywidualne gazomierze do armatury i urządzeń odbiorczych w lokalach i pomieszczeniach wspólnego użytku włącznie (kuchenki gazowe, taborety gazowe, termy, piecyki itp.). W zakresie badania okresowego wchodzi **sprawdzenie sprawności działania i szczelności armatury i urządzeń** oraz **szczelności przewodów** w całym obiekcie budowlanym – budynku. Aparatem służącym do pomiarów kontrolnych jest detektor gazu, urządzenie posiadające aktualne świadectwo legalizacji, wyposażone w czujnik wykrywający obecność w pomieszczeniu gazu ziemnego, gazu propan butan, tlenku węgla. Obowiązkowo sprawdzeniem należy objąć szczelność przejścia instalacji przez przegrody zewnętrzne budynku (*ściany fundamentowe*).

Ogólny zakres kontroli i badań instalacji elektrycznej

Aktualnie obowiązującym aktem prawnym wprowadzającym wymóg przeprowadzania badań okresowych w odstępach nie dłuższych niż **5-letnich** jest ustawa *Prawo budowlane*. Racjonalne wymagania dotyczące zakresu i czasokresów badań eksploatacyjnych urządzeń i instalacji elektrycznych określają odpowiednie normy branżowe oraz dość stare „Wytyczne wykonywania okresowych badań sprawności technicznej urządzeń oraz instalacji elektrycznych i piorunochronnych” opracowane przez COBR „Elektromontaż”, Warszawa. Zalecenia podane w/w wytycznych uwzględniają zarówno wymagania *prawa budowlanego*, jak i wpływ warunków środowiskowych. Okresowa kontrola roczna polega na sprawdzeniu stanu technicznego oraz sprawności instalacji *narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu*. Kontrola ta powinna obejmować przede wszystkim sprawdzenie:

1. w instalacji elektrycznej – elementów elektrycznych (przewodów i kabli wraz ze sprzętem i osprzętem elektroinstalacyjnym, a także urządzeń i aparatów) ewentualnie narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania,
2. w instalacji piorunochronnej – elementów zainstalowanych na obiekcie, a także elementów konstrukcyjnych obiektu narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania.

Kontrola przeprowadzana co najmniej raz na 5 lat powinna polegać na:

1. sprawdzeniu stanu sprawności technicznej i wartości użytkowej instalacji oraz urządzeń elektrycznych w całym obiekcie budowlanym,
2. badaniu instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.

Sprawdzenie stanu technicznego sprawności instalacji elektrycznej i piorunochronnej należy przeprowadzić przez dokonanie co najmniej:

- » oględzin dotyczących ochrony przed dotykiem bezpośrednim,
- » pomiarów rezystancji izolacji,

ciąg dalszy na str. 12

ciąg dalszy ze str. 11

- » badania ciągłości przewodów ochronnych,
- » badania ochrony przy dotyku pośrednim,
- » próby działania urządzeń różnicowoprądowych,
- » oględzin, badań i pomiarów instalacji piorunochronnej.

Kontrole bezpiecznego użytkowania i stanu technicznego obiektów budowlanych mogą być wywołane również po uzyskaniu przez organ nadzoru budowlanego:

- » informacji pochodzących od Państwowej Straży Pożarnej po kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego,
- » informacji pochodzących od Państwowej Inspekcji Pracy lub Państwowej Inspekcji Sanitarnej po przeprowadzonej kontroli stanu sanitarno-higienicznego,
- » informacji z policji,
- » kopii protokołu z kontroli sprawdzającej stan techniczny obiektu budowlanego (art. 70 ust. 2 Prawa budowlanego),
- » pismem zawiadomienia osoby przeprowadzającej kontrolę budynków:
  - o powierzchni zabudowy przekraczającej 2000 m² lub innych budowli,
  - o powierzchni dachu przekraczającej 1000 m² (art. 66 ust. 2 Prawa budowlanego),
- » informacji prasowej lub doniesień użytkowników obiektu lub sąsiadów na temat stanu budynku (Kpa – Dział VIII – Skargi i wnioski).

Brak środków na remonty, konserwacje lub konieczne inwestycje, **nie stanowi argumentu usprawiedliwiającego dla właściciela lub zarządcy w postępowaniu w sprawie złego stanu technicznego obiektu budowlanego. Organy nadzoru budowlanego** stwierdzając naruszenie przepisów w zakresie utrzymania obiektu budowlanego zobowiązane są **obligatoryjnie zastosować właściwe środki nakazowe**, doprowadzające obiekt do stanu zgodnego z prawem, bez uwzględniania sytuacji materialnej właściciela lub zarządcy.

Warto na koniec podkreślić, iż opracowane protokoły z kontroli okresowych powinny być zarejestrowane w obowiązku prowadzonej „**Książce (konkretnego) obiektu budowlanego**”. Jednak odnosząc się do samego wzoru tego dokumentu KOB wprowadzonego rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. to należy jednoznacznie stwierdzić, iż jego **forma i treść odbiega od obecnych rzeczywistych wymogów**. Jednym z moich stałych monitów jest to, aby wprowadzić możliwość jej prowadzenia w **formie elektronicznej** oraz uwzględnić w opracowaniu jej wzorca **kilka jej rodzajów**, uwzględniając specyfikę konkretnych obiektów budowlanych przynajmniej takich, jak: **obiekty kubaturowe – budynki, obiekty liniowe – sieci, obiekty sportowe czy hydrotechniczne**.

**Opracowanie autorskie:
mgr inż. WIESŁAW BOCHEŃCZYK**

Rzecznicy i sędziowie szkolili się w Piotrowinie

9–10 października br. w Piotrowinie odbyło się szkolenie członków Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego i Okręgowych Rzeczników Odpowiedzialności Zawodowej Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Tematem szkolenia było omówienie elementów postępowania administracyjnego oraz przepisy prawa dotyczące odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej członków izb samorządu zawodowego. Wykłady prowadzili: Michał Karwat, radca prawny Okręgowych Rzeczników LOIIB i Wojciech Boryc, radca prawny Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego LOIIB.

W szkoleniu wzięło udział 12 członków OSD LOIIB oraz 5 okręgowych rzeczników LOIIB. Okręgową Radę reprezentowała Joanna Gieroba, zastępca przewodniczącego Okręgowej Rady LOIIB oraz Zbigniew Szczeciński, dyrektor biura.

Podczas szkolenia rzecznicy i członkowie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego lubelskiej izby mieli możliwość skonsultowania z radcami prawnymi oraz innymi członkami organów, wątpliwości powstające w prowadzonych przez nich postępowaniach w kwestii odpowiedzialności zawodowej kierownika budowy i inwestora. Omówili również bieżące zasady funkcjonowania organów, obowiązki wynikające z pełnionej funkcji i zakresu możliwej współpracy obu organów w kwestii prowadzenia niezależnego gromadzenia materiału dowodowego.

ANNA OSTAŃSKA

Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej –
Koordynator LOIIB

Skreślenia z listy i szkolenia uzupełniające

Znowelizowana w 2014 r. ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz. U. z 2014 r., poz. 1946) w art. 42 ust. 2a stanowi, że członek izby skreślony z listy członków z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3 oraz w ust. 2 (w tym skreślony na własny wniosek) podlega na swój wniosek ponownemu wpisowi na listę członków, jeżeli odbył szkolenie uzupełniające.

Zgodnie z tymi regulacjami Krajowa Rada Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa podjęła w dniu 21 października 2015 r. uchwałę nr 20/R/15, która określa tryb i zakres przeszkoleń uzupełniających dla tych, którzy chcą się ponownie wpisać na listę członków izby. Szkolenie takie będzie można odbyć w formie kursu e-learningowego, który powinien być dostępny na stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa.

W miarę potrzeb organizowane będą również przez okręgowe izby przeszkolenia stacjonarne. Zakres tych szkoleń opisany jest w załącznikach nr 1 i nr 2 do tej uchwały. Jest to nowy, dodatkowy obowiązek kandydatów na członków izby, którzy kiedyś już byli na jej liście i chcą powrócić do naszego samorządu zawodowego. Spełnienie tego obowiązku jest niezbędnym warunkiem ponownego wpisania na listę członków okręgowej izby. Wydaje się, że w niektórych przypadkach może to być istotne utrudnienie w szybkim załatwieniu sprawy, dlatego też wskazuje się, że lepszym rozwiązaniem jest procedura zawieszenia członkostwa w izbie zamiast skreślenia, gdyż nie wymaga przeszkolenia uzupełniającego.

Treść uchwały Krajowej Rady nr 20/R/15 wraz z załącznikami znajduje się na stronie internetowej:

www.piib.org.pl/uchwasy-left2-237/2652-2015-10-27-08-16-10

RED.

Obowiązkowe składki można wliczyć w koszty

Członkowie samorządu zawodowego inżynierów budownictwa prowadzący działalność gospodarczą mogą kwoty opłacanych składek członkowskich rozliczać jako koszt uzyskania przychodu.

Możliwość uwzględnienia niektórych ponoszonych składek na rzecz organizacji zawodowych w koszty uzyskania przychodu wynika z art. 23 ust.1 pkt 30 ustawy o PIT. Stanowi on, że nie uważa się za koszty uzyskania przychodu składek na rzecz organizacji, do których przynależność podatnika nie jest obowiązkowa z dwoma wyjątkami. Pierwszy wyjątek odnosi się do wpłat podatników prowadzących działalność gospodarczą w dziedzinie turystyki, wycieczek, sportu i rekreacji na rzecz Polskiej Organizacji Turystycznej. Drugi wyjątek obejmuje składki na rzecz organizacji zrzeszających przedsiębiorców i pracodawców działających na podstawie odrębnych ustaw.

Kiedy natomiast opłacanie składki jest obowiązkowe i wręcz warunkuje prowadzenie działalności gospodarczej, to wydatek taki jest kosztem uzyskania przychodu.

Ustawa o PIT nie wskazuje organizacji, do których przynależność podatników jest

obowiązkowa. Regulacje te znajdują się w odrębnych przepisach i w przypadku inżynierów budownictwa chodzi o ustawę o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa. Na jej podstawie osoby posiadające uprawnienia budowlane są z mocy prawa zrzeszone w Polskiej Izbie Inżynierów Budownictwa. Jednym z podstawowych obowiązków członków izby jest regularne opłacanie składek członkowskich.

Przepisy nie przewidują także limitu ograniczającego możliwość zaliczenia do kosztów obowiązkowych składek i wobec tego będą one podatkowym kosztem w całości.

Możliwość rozliczenia w kosztach składek członkowskich potwierdziła przykładowo Izba Skarbowa w Łodzi w interpretacji z 19 stycznia 2015 r. (IPTB1/415-590/14-4/AG). Sprawa dotyczyła składek płaconych przez doradcę podatkowego na rzecz Krajowej Izby Doradców Podatkowych.

RED.

Na podst. art. „Tylko obowiązkowe składki w kosztach”, czasopismo „Rzeczpospolita” do datek Dobra Firma, 29.10.2015 r.

Znowelizowana ustawa o wyrobach budowlanych wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Dzięki zmianom przepisów polski rynek wyrobów budowlanych stanie się w pełni spójny z rynkiem europejskim.

Zastąpienie dotychczasowej oceny zgodności wyrobów znakowanych znakiem budowlanym systemami oceny i weryfikacji stałości ich właściwości użytkowych oraz większe uprawnienia Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego to tylko niektóre zmiany, które wprowadzi nowelizacja ustawy o wyrobach budowlanych oraz ustawy – Prawo budowlane i ustawy o systemie oceny zgodności.

Nowe regulacje prawne modyfikują katalog pojęć używanych w ustawie o wyrobach budowlanych, m.in. uchylają przepisy zawierające definicje aprobat technicznych, ponieważ zostaną one zastąpione oceną techniczną.

Znowelizowane przepisy określają też wymagania, które powinien spełnić producent, aby mógł oznakować wyrób znakiem budowlanym przy wprowadzaniu go do obrotu lub udostępnianiu na rynku krajowym. Zgodnie z nimi, obowiązkiem producenta będzie sporządzenie krajowej deklaracji właściwości

użytkowych dla tego wyrobu, a podstawą do sporządzenia takiej deklaracji ma być Polska Norma właściwa dla danego wyrobu lub krajowa ocena techniczna, w której producent deklaruje jego właściwości użytkowe.

Nowelizacja zakłada też zmiany w zakresie powoływania i funkcjonowania Rady Wyrobów Budowlanych – organu opiniodawczo-doradczego Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Ponadto, GUNB będzie miał obowiązek publikowania w Biuletynie Informacji Publicznej wyników prowadzonych przez siebie badań – zarówno tych potwierdzających, jak i niespełniających deklarowanych właściwości wyrobów budowlanych.

Zmieniona ustawa o wyrobach budowlanych wejdzie w życie 1 stycznia 2016 roku, z wyjątkiem:

- » art. 3, który wejdzie w życie z dniem ogłoszenia,
- » art. 1 pkt 5, pkt 6 lit. a–e, pkt 7 w części dotyczącej art. 9 ust. 1–8 ustawy wymienionej w art. 1 oraz pkt 8, który wejdzie w życie 1 stycznia 2017 r.

Źródło: www.prezydent.pl

Aleja promująca miasto Lublin

O alei Solidarności w Lublinie wielokrotnie rozpisywała się miejscowa prasa i informowały lokalne media, zwłaszcza o jej przedłużeniu od al. Warszawskiej w kierunku węzła Lublin-Sławinek na S17, jako o trasie wizualnie wyróżniającej się od innych ulic w Lublinie. Pomimo to, warto przypomnieć i poinformować o jej początkach oraz o trudnościach technicznych z jej realizacją.

Trochę historii

Plan miasta Lublina z 1970 r. ukazuje jak bardzo skromny był ówczesny podstawowy układ komunikacyjny miasta. Pojazdy przejeżdżające z dzielnicy do dzielnicy oraz tranzytem przez Lublin musiały wjeżdżać do Śródmieścia, by następnie je opuścić. Dotyczyło to przemieszczania się wszystkich pojazdów osobowych i ciężarowych ze wszystkich kierunków jazdy. W obrębie Śródmieścia była mini-obwodnica o kształcie zbliżonym do trójkąta obejmująca następujące ulice (nazewnictwo z 1970 roku): od skrzyżowania ulic Lipowej z al. Raclawickimi – Krakowskie Przedmieście – Plac Wł. Łokietka – Królewska – Buczka – 1-go Maja – Plac Bychawski – Świerczewskiego – Lipowa; uzupełniona al. Zygmuntowskimi. Ciągi zewnętrzne, wlotowe/wylotowe do i z Lublina dla poszczególnych kierunków były skomunikowane z ulicami w/w mini-obwodnicy i tak na kierunku z Warszawy: al. Warszawska, a na kierunku z Rzeszowa: al. Kraśnicka – łączyły się na skrzyżowaniu z al. Raclawickimi i dalej do Śródmieścia; z Białegostoku: al. Spółdzielczości Pracy – Lubartowska – Rady Delegatów – Plac Wł. Łokietka; z Zamocia/Chelma: Droga Męczenników Majdanka – Armii Czerwonej – (al. Zygmuntowskie); z Włodawy: Turystyczna – Łęczyńska – (Armii Czerwonej); z Biłgoraja: Abramowicka – Kunickiego – Plac Bychawski. Mini-obwodnica oraz w/w ciągi ulic tworzyły podstawowy układ komunikacyjny miasta Lublina. Układ ten uzupełniały ciągi ulic o mniejszym znaczeniu, jak np.: ul. PKWN (Głęboka) – Nadbystrzycka – Narutowicza – Pl. Wolności – Dąbrowskiego lub al. Tysiąclecia (tylko na odcinku od ul. Lubartowskiej do ul. Siennej) – B. Bieruta – Wiejska i ul. Kalinowszczyzna w Osiedlu Kalinowszczyzna. Planowano wówczas budowę Osiedla Czechów (obecnej dzielnicy) wraz z lokalnym układem komunikacyjnym. Taki układ komunikacyjny dla miasta o liczbie mieszkańców 238500 (spis powszechny), pomimo ówczesnej stosunkowo niewielkiej liczby pojazdów, stawał się coraz bardziej niewydolny, co wymusiło jego rozbudowę.

Początki alei Solidarności

W 1970 roku, w sąsiedztwie Zamku Lubelskiego istniał załazek lubelskiej trasy W-Z i był to odcinek od ul. Lubartowskiej do ul. Siennej na Podzamczu – o nazwie aleja Tysiąclecia. Budowa dalszego odcinka od ul. Lubartowskiej do ul. Lubomelskiej stanowiła fragment obwodnicy centrum Lublina. Była to trasa o przekroju ulicznym, dwujezdniowym, po dwa pasy ruchu w obu

jazd obserwowali z Górek Czechowskich, wówczas mniej zadrzewionych. Warto tu nadmienić, zwłaszcza dla młodego pokolenia, że w tamtych czasach brak było pokrycia podkładami geodezyjnymi dużej części miasta Lublina i generalnie całej przestrzeni terenów podmiejskich i pozamiejskich. Zatem opracowania projektowe były poprzedzane pomiarami para-geodezyjnymi, wykonywanymi przez projektantów dróg (ulic) i w oparciu o nie, były opracowywane projekty techniczne. Należy również poinformować, że trasa ta przebiega w dolinie rzeki Czechówki po gruncie słabonośnym i posadowiona jest na bardzo grubej warstwie torfu (6-8 m). Rozwiązanie konstrukcji jezdni na

1. Aleja Solidarności – wlot do centrum Lublina

Fot. E. Partyka

kierunkach. Następnie aleja Tysiąclecia została przedłużona do al. Warszawskiej, jako trasa dwujezdniowa o przekroju szlakowym, a jej otwarcie zaszczylił ówczesny I Sekretarz PZPR tow. E. Gierek. Projektanci jego prze-

tem odcinku, na owe czasy było dość nowatorskie. Na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych powstały nowe ulice na Czechowie – al. Lenina i al. Kompozytorów Polskich skomunikowana z al. Tysiąclecia.

2. Aleja Solidarności – węzeł Sławin

Fot. E. Partyka

3. Aleja Solidarności – pod ul. Warszawską

W latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku, odcinkami realizowano jej dalszy przebieg w kierunku Kalinówki (Zamościa) i tak: – al. Tysiąclecia przedłużona została do ulicy Hutniczej, wraz z węzłem drogowym; – odcinek za torami kolejowymi to obecnie aleja Wincentego Witosa; – najpóźniej zrealizowany został środkowy odcinek z wiaduktem kolejowym. Aleja W. Witosa po jej wybudowaniu, do czasu oddania do użytku wiaduktu kolejowego, była ulicą lokalną oraz wykorzystywaną, jako miejsce cotygodniowej giełdy samochodowej i trasa rowerowa.

Po uciągnięciu tej trasy, w 1989 roku przejęła funkcję drogi krajowej nr 12/17 na terenie miejskim, w miejsce dotychczasowej o przebiegu (wg nazewnictwa obecnego): al. Warszawska – al. Raclawickie – ul. Lipowa – al. Piłsudskiego – al. Zygmuntofskie – ul. Fabryczna i Droga Męczenników Majdanka.

W międzyczasie, niektóre odcinki alei Tysiąclecia zostały poszerzone do trzech lub czterech pasów ruchu w obu kierunkach. Aleja Tysiąclecia, swoją nazwę zachowała na odcinku od ul. Lubartowskiej do ulicy Hutniczej (z węzłem), a odcinek od ul. Lubartowskiej do al. Warszawskiej, przemianowany został na ALEJĘ SOLIDARNOŚCI.

Przedłużenie alei Solidarności od al. Warszawskiej do węzła Lublin-Sławinek

W 2014 r. zakończono budowę przedłużenia al. Solidarności do węzła Lublin-Sławinek na ekspresowej obwodnicy Lublina S17xS19. Przedłużenie to stanowi jedno z ośmiu dojazdów do obwodnicy Lublina i jest jednym z najważniejszych z nich. Leży bowiem na kierunku drogi ekspresowej S17 i stanowi jej proste przedłużenie w węzle w kierunku Warszawy i Radomia. Jest również głównym wjazdem i wyjazdem do i z Lublina z tych kierunków.

Przedłużenie al. Solidarności składa się z dwóch odcinków: miejskiego, od al. Warszawskiej do granicy miasta, długości 3,8 km oraz gminnego (gmina Jastków) długości 2,0 km i jest skomunikowany z węzłem Lublin-Sławinek. Trasa ta normatywnie jest na parametrach klasy GP, lecz z racji swej bezkolizyjności na całym tym odcinku (brak skrzyżowań i pośrednich węzłów), zbliżona jest i utożsamiana – jako miejska droga ekspresowa. Na odcinku miejskim posiada przekrój uliczny (w krawężnikach), a na odcinku gminnym przekrój szlakowy – z poboczami utwardzonymi. Wododział trasy, celowo przesunięto na granicę miasta Lublina i gminy Jastków po to, by wody miejskie (odbierane do kolektorów deszczowych) nie mieszały się z wodami gminnymi odprowadzanymi rowami. Na całej długości jest drogą dwujezdniową, po dwa pasy ruchu w obu kierunkach z rezerwą terenu (w szerokim pasie dzielącym) pod trzecie pasy ruchu. Po obu stronach trasy głównej wybudowane są drogi serwisowe dla obsługi terenów przyległych, skomunikowane z istniejącymi układami komunikacyjnymi

Lublina i gminy Jastków. Koło Ogródu Botanicznego i Skansenu, wzdłuż rzeki Czechówki, powstały ciągi rowerowy i pieszy, przedłużone następnie wzdłuż drogi serwisowej na teren gminy Jastków. Ciągi te odgałęziają się, biegną pod mostem na rzece Czechówce i łączą się z takimi samymi usytuowanymi po drugiej stronie al. Solidarności. Dalszy ich przebieg może być ukierunkowany na nieurządzony szlak rowerowy wzdłuż rzeki Czechówki w kierunku Nałęczowa.

Na terenie miejskim wybudowano: – węzeł Sławin i współpracujący z nim węzeł z al. Warszawską; wiadukty nad al. Solidarności w ciągu ulicy Mgielnej i ulicy Głównej oraz most bliźniaczy (dla obu jezdni) nad rzeką Czechówką. Pod łącznicami węzła z al. Warszawską wybudowano przepust z blachy falistej dla wspólnego przepuszczenia rzeki Czechówki, ścieżki rowerowej i ciągu pieszego. Ponadto mostek z blachy nad rzeką Czechówką – dla ścieżki rowerowej i chodnika. Na terenie gminnym zaś – wiadukty w ciągu trasy głównej dla obu jezdni nad drogą powiatową.

Pierwotnie, w planie zagospodarowania miasta Lublina, al. Warszawska miała tylko przecinać al. Solidarności bez wzajemnego ich skomunikowania. Wielowariantowa koncepcja na przedłużenie al. Solidarności, opracowana przez biuro projektowe „Trasa” z Jakubowic Konińskich, między innymi z wariantem rozwiązania obecnie wybudowanym, przekonała ówczesne władze miasta Lublina do słuszności realizacji takiego rozwiązania.

Przedłużenie al. Solidarności wybudowane zostało przez Budimex z zastosowaniem kolorystyki podkreślającej niektóre elementy konstrukcyjne na trasie po obu

4. Aleja Solidarności z widokiem na rzekę Czechówkę

ciąg dalszy na str. 16

Fot. E. Partyka

ciąg dalszy ze str. 15

stronach jezdni, obiekty inżynierskie i ścieżkę rowerową. Wszystko to bardzo pozytywnie wpisuje nową trasę drogową w urozmaicony krajobraz w jej sąsiedztwie. Można zobaczyć to na załączonych zdjęciach.

W konkursie pogranicza Unii Europejskiej i krajów wschodnich – aleja Solidarności zdobyła „Kryształową Cegłę”, a węzeł Lublin-Sławinek wraz z dojazdami – drogą S17 i drogą klasy GP – zostały wyróżnione.

Przystawie o becze miodu z odrobiną dziegciu, sprawdza się w tym przypadku. Tak na odcinku miejskim, jak i gminnym, władze samorządowe zrezygnowały z kilku elementów zaprojektowanych w obu koncepcjach na tę trasę.

Spowodowało to liczne protesty lokalnych społeczności. A oto elementy, z których zrezygnowało miasto Lublin:

- » Łącznica węzła – wjazdowa na al. Warszawską od strony centrum – celowo zaprojektowana (i zrealizowana) jako wydłużona – w koncepcji umożliwiała skomunikowanie na prawoskręty ul. Północnej i części dzielnicy Sławin

z ul. Mgielną (przewidzianego w koncepcji) można zrekompensować przy budowie dalszych odcinków ulicy Mgielnej. Powyższe sprawy wymagać będą jednak dodatkowych, znacznych nakładów finansowych i opóźnionych w czasie, a można było tego uniknąć bez dodatkowych kosztów.

Również na terenie gminy Jastków, lokalne władze zrezygnowały z węzła Dębówka i łącznika drogowego od tego węzła do istniejącej drogi krajowej nr 12/17 – uwzględnionych w koncepcji. Obecnie, przy braku powyższych rozwiązań, mieszkańcy gminy Jastków nie mają skomunikowania z drogami ekspresowymi na terenie swojej gminy, a mieszkańcy Lublina, z sąsiedztwa tej trasy, mają utrudniony dostęp do tych dróg.

Z tej ostatniej rezygnacji (gminy Jastków), można jednak wyciągnąć pozytywne wnioski w kontekście szerszym i przyszłościowym. Dzięki temu możliwa będzie realizacja trzeciej wewnątrzmięskiej obwodnicy Lublina dla tej części miasta. Pośredniej pomiędzy małą a dużą (zewnętrzną)

zwłaszcza nietuzinkowych. Należy przeprowadzić dodatkowy sprawdzian pomiaru hałasu i ewentualnie uzupełnić ekrany p. hałasowe oraz powrócić do pierwotnej prędkości (należy tylko chcieć). Przeciwnie budowie ekranów też były protesty, również na tej samej trasie. Protesty należy brać pod uwagę a uzasadnione w miarę możliwości uwzględniać, lecz im nie ulegać (co zwykle ma miejsce przed wyborami). Śledząc budowy nowych tras drogowych, nie można doszukać się żadnej, bez protestów.

Dokończenie uszlachetnienia alei Solidarności i całego ciągu W-Z

Na ciągu całej tej miejskiej trasy W-Z, od węzła Lublin-Sławinek przez węzeł Sławin do węzła Lublin-Felin, pozostają jeszcze dwa jej fragmenty przewidziane do przebudowy: skrzyżowanie al. Solidarności z al. Sikorskiego i ul. gen. Ducha, obecnie najbardziej obciążone i zakorkowane oraz Podzamcze. Konkurs (wielokrotny) na przebudowę Podzamcza umożliwi już realizację uszlachetnienia tego rejonu. Zaś przebudowa skrzyżowania na dwupoziomowy węzeł drogowy, przez kilkanaście lat była elementem transakcji wiązanej. Miała być finansowana przez inwestora zewnętrznego w zamian za zmianę mpzp na terenie Górek Czechowskich. Ostatecznie jego przebudowa będzie realizowana i finansowana przez miasto Lublin. W węźle trasa główna (al. Solidarności) przebiegać będzie górą nad wielopasowym skrzyżowaniem z wyspą centralną i sygnalizacją świetlną. Na obu w/w fragmentach tej trasy nie należy zapominać o wybudowaniu obustronnych ciągów pieszych i rowerowych.

Generalnie rzecz ujmując aleja Solidarności, zwłaszcza jej przedłużenie od al. Warszawskiej do węzła Lublin-Sławinek, stała się wizualnym elementem promującym miasto Lublin na wjeździe doń – od strony Warszawy i Radomia. Po wybudowaniu ekspresowej obwodnicy Lublina na ciągu drogi S17, aleja Solidarności, wraz z al. Tysiąclecia i al. W. Witosa, przejęła funkcję drogi alternatywnej na tym ciągu w obrębie miasta Lublina. Według najnowszych informacji, od początku 2016 roku aleja Solidarności przejmuje również funkcję drogi krajowej nr 82, której przebieg w Lublinie jest następujący: – od węzła Lublin-Sławinek – aleja Solidarności – aleja Tysiąclecia – fragment ul. Mełgiewskiej – ul. Turystyczna, a dalej według stanu istniejącego – Łączna – Włodawa.

mgr inż. EDWARD PARTYKA
Rzeczoznawca

Fot. E. Partyka

5. Aleja Solidarności z widokiem na wiadukt w ciągu ul. Głównej

z al. Solidarności przed Ogrodem Botanicznym (w tym czasie obecny hotel nie był jeszcze planowany). Realizacja takiego skomunikowania w dalszym ciągu jest możliwa i konieczna.

- » Przewidziane skomunikowanie ul. Botanicznej (z przesunięciem) z al. Warszawską zostało pominięte. Po protestach zrealizowano skomunikowanie zastępcze.
- » Skomunikowanie na prawoskręty ulic Jaśminowej i Podchorążych z łącznicą wyjazdową z węzła Sławin w kierunku centrum. Pominięcie tego, obecnie wymaga budowy dodatkowej ulicy do połączenia w/w ulic z istniejącym układem komunikacyjnym miasta.
- » Brak skomunikowania drogi serwisowej (po stronie północno-wschodniej)

obwodnicą Lublina, z lokalizacją dodatkowego węzła na przecięciu z aleją Solidarności – na pograniczu miasta Lublina i gminy Jastków. Taka lokalizacja węzła byłaby niemożliwa, gdyby powstał węzeł Dębówka, projektowany w nieco innym miejscu. Obwodnicę wewnątrzmięską opisano w Lubelskim Inżynierze Budownictwa nr 31.

Przedłużenie alei Solidarności, jako trasa bezkolizyjna miała być miejską trasą szybkiego ruchu (90 km/h), tymczasem po protestach niektórych mieszkańców, wprowadzono odcinkowe ograniczenia prędkości do 60 km/h i 70 km/h. Ograniczeń tych nie przestrzega zdecydowana większość kierowców od dość długiego czasu. Patrzenie przez palce na nieprzeznaczanie przepisów, jest unikaniem rozwiązań spraw,

Lubelskie Centrum Konferencyjne

Zespół budynków: Lubelskie Centrum Konferencyjne (LCK) i nowa siedziba Urzędu Marszałkowskiego, zrealizowanych w otoczeniu ulic: Al. Raławickie i A. Grottgera, to nowoczesny fragment zabudowy centrum Lublina, który pozytywnie zmienia śródmieście miasta.

Lubelskie Centrum Konferencyjne jest inwestycją zrealizowaną przez Województwo Lubelskie w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007–2013, Działanie III.2 Infrastruktura turystyki kongresowej i targowej. Projekt w 50% jest dofinansowany ze środków Unii Europejskiej.

Autorem projektu architektonicznego jest biuro: Projekt Polsko-Belgijska Pracownia Architektury Sp. z o. o. Początkowo oba budynki realizowała firma Polimex Mostostal, następnie obie budowy przejęła firma Budimex S.A. jako generalny wykonawca.

Lubelskie Centrum Konferencyjne, to budynek o powierzchni ponad 13 000 m² liczący dziewięć kondygnacji, w tym sześć nadziemnych. Znajduje się w nim część konferencyjna, wystawiennicza oraz centrum turystyki i promocji. W części konferencyjnej LCK posiada 11 sal mieszczących od 20 do 500 osób. W części wystawienniczej przewidziano miejsce dla około 800 zwiedzających. Na parterze natomiast zaplanowano informację turystyczną z odpowiednim zapleczem i pomieszczeniami umożliwiającymi prowadzenie rozmów z klientami. Swoim gościom LCK poza prestiżowymi salami oferuje możliwość podziwiania widoku na panoramę Lublina z tarasu znajdującego się na najwyższej kondygnacji. Na najniższej znajduje się parking na ok. 60 pojazdów.

Obiekt zwraca uwagę swoją szklaną fasadą. Jej wyjątkowość polega na tym, że tworzą ją dwa rzędy szklanych tafli umieszczonych na wspornikach. Nie jest to też zwykłe szkło, tylko odżelazione, dzięki czemu zrobiona z niego tafla nie odbija ani nie rozprasza promieni słonecznych, szkło nie przyjmuje barw i zawsze jest przezroczyste. Pomiedzy taflami musi być utrzymywana odpowiednia temperatura. Jest to możliwe dzięki 140 dyszom, które wpompowują powietrze zasysane przez ozdobną konstrukcję stojącą na dziedzińcu LCK.

Niemniej efektowne jest także w środku budynku. Po wejściu do atrium wszystkich wita multimedialna fontanna. Na ścianie wody ciekącej z góry można wyświetlać różne napisy i obrazy.

Z budynkiem LCK sąsiaduje nowa siedziba Urzędu Marszałkowskiego, która w całości została sfinansowana przez samorząd. Urząd, podobnie, jak LCK ma sześć nadziemnych i trzy podziemne kondygnacje. Z ponad 18 tys. mkw. powierzchni, ok. 13 tys. mkw. stanowi część użytkowa. Budynek jest wysoki na prawie 23 metry.

RED.

Dzień Budowlanych 2015 w LOIIB

„Dzień Budowlanych” i „Dzień Inżyniera Budownictwa” członkowie Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa obchodzili 12 września 2015 r. Do Zespołu Pałacowo-Parkowego w Wierchowiskach k/Lublina licznie przybyli członkowie naszego samorządu z całego województwa lubelskiego. Było uroczyście i rekreacyjnie.

Budowlane spotkanie zainaugurował Wojciech Szewczyk, przewodniczący Okręgowej Rady LOIIB, który powitał członków lubelskiego samorządu i przybyłych gości, a wśród nich Piotra Matysia, reprezentującego Wojewodę Lubelskiego, Roberta Lenarcika, Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego, Andrzeja Łukaszczyka przedstawiciela Marszałka Województwa Lubelskiego, Ewę Bogutę reprezentującą Prezydenta miasta Lublin. W obchodach uczestniczył także kolega Jerzy Dzierżewicz ze Śląskiej OIIB.

Po przywitaniu wszystkich przybyłych W. Szewczyk przedstawił działalność samorządu zawodowego w ostatnim roku. Przewodniczący LOIIB w swojej wypowiedzi omówił, jak zmieniła się lubelska izba w ciągu minionego roku, zwrócił uwagę na pierwszą tegoroczną sesję egzaminacyjną na uprawnienia budowlane, która była rekordowa w historii LOIIB, gdyż do egzaminu przystąpiło aż 311 kandydatów. Zaakcentował także

budownictwa i ich wpływ na rozwój gospodarki. Miłym akcentem oficjalnej części spotkania było wręczenie odznak honorowych „Za zasługi dla rozwoju gospodarki Rzeczypospolitej Polskiej” przyznanych przez Ministra Gospodarki RP Janusza Piechocińskiego dwóm naszym kolegom: Władysławowi Królowi i Eugeniuszowi Urbanowi. Uroczystego wręczenia dokonał Piotr Matyś, reprezentujący Wojewodę Lubelskiego i Wojciech Szewczyk.

W czasie obchodów dokonano wręczenia także Honorowych Odznak Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa członkom LOIIB, którzy swoją postawą, pracą zawodową oraz działalnością

Laureaci nagrodzonych prac magisterskich

społeczną mogą być przykładem dla innych. Wręczenia zasłużonych odznaczeń dokonali: Joanna Gieroba, wiceprezes Krajowej Rady PIIB i Wojciech Szewczyk, przewodniczący Okręgowej Rady LOIIB. Złote Honorowe Odznaki PIIB otrzymali: Iwona Żak, Andrzej Adamczuk, Lech Dec i Edward Woźniak.

W tej części naszych uroczystości dokonano również ogłoszenia wyników konkursu na najlepsze prace dyplomowe wykonane na kierunku Budownictwo na Wydziale Budownictwa i Architektury Politechniki Lubelskiej w roku akademickim 2014/2015. Należy przypomnieć, że to po raz kolejny, ta miła uroczystość miała miejsce w czasie obchodów „Dnia Budowlanych” w naszej izbie, a w pracach komisji konkursowej uczestniczyli przedstawiciele LOIIB. Ocenie były poddawane inżynierskie i magisterskie prace dyplomowe. Wśród prac inżynierskich najlepsze – ex aequo, okazały się dwie prace: – pierwsza

Od lewej: W. Szewczyk, Wł. Król, E. Urban i P. Matyś

współpracę lubelskiego samorządu zawodowego, m.in. z władzami samorządowymi i administracyjnymi, stowarzyszeniami naukowo-technicznymi, Politechniką Lubelską. Przewodniczący zwrócił także uwagę na działania podejmowane przez Polską Izbę Inżynierów Budownictwa, wspominał m.in. o obradach II Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu PIIB, który poświęcony był Statutowi PIIB oraz o pracach, nad długo oczekiwanym, Kodeksem budowlanym.

Następnie głos zabrali przybyli goście. W swoich wystąpieniach podkreślali dobrą współpracę z lubelskim samorządem zawodowym inżynierów budownictwa, doceniali pracę inżynierów

Przemawia P. Matyś

napisana przez Monikę Kaczorkiewicz oraz druga – praca przygotowana przez Katarzynę Bosko. Drugie miejsce zajęła Brygida Bocian, a trzecie – Arkadiusz Mączka. Najlepszą pracą magisterską okazała się praca napisana przez Bartosza Kaweckiego, drugie miejsce przyznano Sławomirowi Marczakowi i Michałowi Ziółkowskiemu, a trzecie miejsce przypadło Łukaszowi Sieduszewskiemu. Wręczenia nagród dokonali: Ewa Błazik – Borowa, dziekan Wydziału Budownictwa i Architektury Politechniki Lubelskiej oraz Joanna Gieroba i Wojciech Szewczyk.

Występem Formacji Tańca Towarzystwa Politechniki Lubelskiej „Gamza” rozpoczął się blok rekreacyjny obchodów „Dnia Budowlanych”. Niektórzy z uczestników spotkania z sentymentem patrzyli na tańczące pary, przypominając sobie studenckie lata, kiedy sami byli członkami zespołu. Owacyjne brawa były nagrodą dla zaprezentowanego programu tanecznego. Należy dodać, że zespół świętuje w tym roku swoje 45-lecie istnienia i współpracowało z nim blisko 10 tysięcy tancerzy, a formacja dała około 1000 koncertów w kraju i za granicą.

Po występie zespołu „Gamza” na uczestników spotkania czekały liczne konkursy i gry przygotowane na tę okazję m.in. Akademia Golfa, kasyno, czy konkurs: Jaka to melodia?. Najlepsi w swoich konkurencjach otrzymali nagrody – niespodzianki. Nasze koleżanki i koledzy mogli także sprawdzić swoje umiejętności na tanecznym parkiecie i przyznać trzeba, że dobrze im to wychodziło!

Magiczny pokaz sztucznych ogni zakończył obchody naszego budowlanego święta i pożegnał wszystkich uczestników spotkania z przesłaniem: „Do zobaczenia za rok!”

RED.

Fot. M. Mądzik

Członkowie LOIIB odznaczeni Złotymi Honorowymi Odznakami PIIB

Laureaci nagrodzonych prac inżynierskich

Czas sportu i rekreacji

O mostach Lubelszczyzny i ich budowniczych

Przedstawiając rozwój budownictwa mostowego na Lubelszczyźnie w latach 1944–2002 i przekazując tę wiedzę młodszemu pokoleniu, należy na chwilę cofnąć się pamięcią do lat poprzedzających ten okres, uwzględniając także powstawanie pierwszych zrębów administracji drogowej na Lubelszczyźnie. Przypomnieć należy tych inżynierów i techników, dzięki którym, pomimo trudnych warunków, wznoszono pierwsze duże mosty na rzekach: Wisła, Bug, Wieprz, San, Krzna, Tanew i Tyśmienica.

Mosty te charakteryzowały się, jak na tamte czasy, nie tylko śmiałymi rozwiązaniami konstrukcyjnymi, ale przede wszystkim solidnym wykonawstwem. Wiele z tych obiektów, po przeprowadzonych pracach remontowych nadal jest eksploatowanych, przynosząc znacznie większe obciążenia niż te, na które były projektowane.

Okres, w którym rozpoczęto budowę mostów na dużych rzekach Lubelszczyzny, charakteryzował się jednak nie tylko dążeniem do doskonalenia techniki wykonawstwa, poprawną organizacją robót, ale co szczególnie należy podkreślić, dbałością o ludzi pracujących w tym trudnym i odpowiedzialnym zawodzie. Dowody pracowitości, zaangażowania, odpowiedzialności oraz stale doskonalonej wiedzy, można było zaobserwować w latach powojennych, kiedy nieliczni i już sędziwi inżynierowie, technicy i majstrowie, czynnie włączali się do odbudowy zniszczonych przez niemieckiego okupanta mostów, jak również do odbudowy kraju.

Ludzi tych chcę przedstawić w tej publikacji, bo właśnie oni powinni być przykładem dla tych wszystkich, którzy obecnie podejmują ten trudny zawód mostowca.

Gospodarka mostowa w niepodległej Polsce w latach 1918–1939

Lubelszczyzna po pierwszej wojnie światowej, rozpoczynała swój niepodległy byt, jako region szczególnie zniszczony działaniami wojennymi. Na domiar złego ustępujące wojska rosyjskie w 1915 r. nie tylko wywoziły maszyny i sprzęt, w który wyposażony był skromny przemysł, ale również niszczyły tory kolejowe, drogi, ale przede wszystkim obiekty mostowe.

Po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. województwo lubelskie w ówczesnych granicach miało jedynie 166 mostów o łącznej długości 16932 m, z tego mostów stałych tylko 5 o długości 366 m, a resztę stanowiły mosty drewniane, przeważnie niskowodne

jako pozostałość po przeprawach wojskowych.

W roku 1925 rozpoczęto budowę mostów półstałych systemu inż. Stanisława Rechniewskiego. Mosty te posiadały podpory kamienne i betonowe, a ustrój nośny stanowiły belki stalowe dwuteowe z pomostem drewnianym. Zastosowanie belek stalowych przy tego typu mostach pozwoliło na budowę mostów o większych rozpiętościach podporowych. Na podstawie zachowanych materiałów można stwierdzić, że mosty te były budowane na rzekach: Wieprzu, Bugu, Tanwi i Tyśmienicy.

W kolejnych latach, kiedy zaszła potrzeba budowy mostów na dużych rzekach, o rozległych niekiedy zalewach, zaczęto budować mosty drewniane, ale o przęsłach łukowych, co pozwalało na zastosowanie dłuższych przęseł. Przykładem takich mostów był mosty na Bugu w Sławatyczach i Zosinie. Most w Sławatyczach (zdj. 1.)

wybudowany prawdopodobnie w roku 1925 przetrwał do roku 1939, w którym to roku został częściowo spalony przez wojsko polskie przed zbliżającymi się oddziałami niemieckimi. Most natomiast w Zosinie wybudowany w latach 1922–1924 posiadał charakterystyczne bramy wjazdowe, a zatrudnieni w nich droźnicy pobierali za przejazd należne myto.

W okresie tym, a był to rok 1928 rozpoczęto budowę wielu mostów małych, ale już o konstrukcjach stałych, stalowych i żelbetonowych. Były to między innymi dwa mosty łukowe w Piaskach w ciągu drogi Lublin – Zamość – Lwów oraz most łukowy na rzece Białej Ładzie w Biłgoraju – obiekt ten do dziś jest eksploatowany (zdj. 2.a,b).

W roku 1916 jednym z większych mostów na Wiśle był most w Anopolu. Most ten o konstrukcji drewnianej kratownicowej miał długość 852 m, a rozpiętości przęsła wynosiły po 35 m. Projektantem tego mostu, a jednocześnie jego wykonawcą był por. Juliusz Fiedler, który był czeskim Niemcem, a znajomość języka polskiego, pozwoliła mu na korzystanie z polskiej, cenionej już wówczas za granicami kraju literatury technicznej. Przy projektowaniu mostu wykorzystał wiedzę zawartą w książce „Mosty drewniane”, autorstwa Maksymiliana Thulliego,

Zdj. 1. Most na rzece Bug w Sławatyczach

Zdj. 2a. Most na rzece Białej Ładzie w Biłgoraju w czasie budowy

Zdj. 2b. Most na rzece Białej Ładzie w Biłgoraju obecnie

wybitnego profesora budowy mostów w Szkole Politechnicznej we Lwowie. Jeden z budowniczych tego mostu o nazwisku Voit pochodzący z Opatowa, wykonał model mostu, który jako przykład poprawnie wykonanej konstrukcji, został umieszczony w austriackim muzeum Ministerstwa Spraw Wojskowych w Wiedniu.

W tym miejscu wypada cofnąć się znów do lat bardziej odległych, w których to latach rozwijała się polska myśl techniczna. W roku 1811 została wydana publikacja urzędowa pt. „Utrzymanie i naprawa dróg, mostów i grobel na traktach publicznych”, a w roku 1812 ukazał się pierwszy podręcznik budowy stałych obiektów mostowych. W dwutomowym dziele „Architektura”, jeden z działów poświęcony był budowie mostów, omawiając nie tylko zagadnienia rozwiązań konstrukcyjnych, ale również problemy hydrologiczne związane z projektowaniem mostów i ochroną podczas spływu wielkich wód powodziowych.

Wizytówką Lubelszczyzny tamtych lat był wybudowany w roku 1841 most na rzece Wieprz w Kośminie. Autorem tego mostu był wybitny konstruktor inżynier Feliks Panzer. Most ten o konstrukcji drewnianej łukowej posiadał, jak na owe czasy, rekordową rozpiętość przęsła wynoszącą 77,76 m i jako jedyny polski most w tym okresie, odnotowany został w literaturze europejskiej, jako przykład doskonałej konstrukcji.

Przechodząc do lat trzydziestych, zgodnie z zachowanymi dokumentami w postaci sprawozdań dotyczących gospodarki mostowej, stwierdzić należy, że w województwie lubelskim w ówczesnych granicach było 8707 mostów na drogach

państwowych oraz 8224 mosty na drogach wojewódzkich i powiatowych. Aby poprawić tę sytuację opracowany został program odbudowy i budowy nowych mostów do roku 1939. Przewidziano w nim budowę mostów stałych o długości 3200 m na kwotę 2.921.650 zł. Istotny był także fakt, że zaplanowano również znaczne sumy na roboty remontowe i konserwacyjne.

Budowa mostu przez Wisłę w Puławach

W roku 1931 Okręgowa Dyrekcja Robót Publicznych w Lublinie przystąpiła do budowy stałego mostu drogowego przez rzekę Wisłę w Puławach. Most ten o konstrukcji stalowej typu Gerbera o długości 436 m, istniejący do dziś, posiada przęsła o rozpiętościach 85 + 88 + 110 + 88 + 85 m. Został zaprojektowany przez inż. Aleksandra Pstrokońskiego. Podpory mostu posadowiono na kesonach. Kierownikiem budowy z ramienia Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych w Lublinie był inż. Stefan Litwiniuszyn, który w okresie poprzedzającym budowę mostu był konstruktorem mostów na terenie Stanów Zjednoczonych.

Zdj. 3. Most przez rzekę Wisłę w Puławach

Odpowiedzialnym za całość przedsięwzięcia tak na etapie projektowania, jak również wykonawstwa był główny inżynier budowy z ramienia Dyrekcji Okręgowej Robót Publicznych w Lublinie – inż. Konrad Jankowski. W latach powojennych był organizatorem struktur administracji drogowej na Lubelszczyźnie, a następnie dyrektorem i wykładowcą w Państwowej Szkole Budownictwa w Lublinie. Przekazanie mostu do eksploatacji odbyło się 20 października 1934 r., a most otrzymał imię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej prof. Ignacego Mościckiego (zdj. 3.).

W kolejnych latach rozwijała się nie tylko gospodarka drogowa i budowano nowe mosty, ale również powstawały pierwsze organizacje techniczne na Lubelszczyźnie.

W roku 1911, powstało Stowarzyszenie Techników miasta Lublina, które swoim działaniem objęło całą gubernię lubelską. Stowarzyszenie to organizacyjnie podlegało Radzie Zjazdów i Zrzeszeń Techników Polskich. Mając w swych statutowych założeniach troskę o rozwój techniki w kraju, stowarzyszenie skupiało jednocześnie inne polskie organizacje techniczne, będąc organem chroniącym interesy i uprawnienia swoich członków. W roku 1920 prezesem stowarzyszenia był inż. Zygmunt Słowiński, ówczesny dyrektor Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych, a od roku 1924 Prezydent miasta Warszawy.

1 marca 1929 r. na terenie Lublina obok Koła Architektów, powołano pierwsze Koło Inżynierów i Techników Drogowych Województwa Lubelskiego. Koło to wydawało biuletyn, który był publikowany w „Tygodniku Polskim”.

Lata powojenne 1944–1975

W lipcu 1944 r. powołany został Urząd Wojewódzki w Lublinie. W ramach tego urzędu utworzony został Wydział

Komunikacyjno-Budowlany, którego naczelnikiem został wspomniany już wcześniej inż. Konrad Jankowski, który funkcję tę pełnił do 30 września 1946 r. W kolejnych latach stanowisko to piastowali: Józef Amon, Bernard Halberthal – wybitny projektant mostów i ich budowniczy oraz Leon Sułot. Kierownikiem Oddziału Drogowego w specjalności budowa mostów był absolwent Politechniki Lwowskiej inż. Dominik Nagórny. Jednym z podstawowych założeń wydziału była odbudowa zniszczonych w czasie II wojny obiektów mostowych.

W latach tych długość mostów na drogach państwowych wynosiła 16931 m, w tym mostów o konstrukcjach trwałych jedynie 550 m. W roku 1945 w celu udzielenia pomocy powstałym jednostkom drogowym

ciąg dalszy na str. 22

ciąg dalszy ze str. 21

powołano przy Urzędzie Wojewódzkim – Specjalistyczny Oddział Odbudowy, którego jednym z zadań była odbudowa dużych mostów drogowych i kolejowych. W maju 1946 r. utworzone I Rejonowe Kierownictwo Odbudowy Mostów Drogowych w Kielcach rozpoczęło odbudowę uszkodzonego mostu na Wiśle w Puławach. Prace zakończono w roku 1949.

Okres odbudowy mostów na Lubelszczyźnie był wyjątkowo trudny, gdyż nie było zaplecza materiałowo-sprzętowego, a ponadto przy zburzonych mostach niejednokrotnie natrafiano na miny, pociski artyleryjskie, a nawet niewybuchy bomb lotniczych. Jednak przy olbrzymim wysiłku kadry technicznej, wywodzącej się z okresu przedwojennego (była to jednak nieliczna grupa, wielu bowiem mostowców zginęło podczas działań wojennych lub zostało zamordowanych przez okupanta) zdołano pokonać piętrzące się trudności i okres odbudowy najpilniejszych mostów na sieci dróg państwowych Lubelszczyzny był zakończony w roku 1949.

1 stycznia 1950 r. powstał Wojewódzki Zarząd Dróg Publicznych w Lublinie, którego dyrektorem został inż. Leon Sułot. Powołano jednostki terenowe, a były nimi: Rejony Eksploatacji Dróg Publicznych. Jednostki te pełniąc funkcję zarządcy sieci drogowej, w zakresie swej działalności, miały

za zadanie nie tylko utrzymanie i remonty obiektów mostowych, ale również budowę nowych mostów. W pierwszych latach ich działalności, co należy szczególnie podkreślić i co było ewenementem w skali kraju, była budowa systemem gospodarczym nie tylko mostów małych, ale również mostów na dużych rzekach Lubelszczyzny. Systemem tym wybudowano most na Wieprzu w Trawnikach (zdj. 4.), Krasnymstawie, Jeziorzanach (zdj. 5.), Baranowie; na Krznie w Neplach; na Tyśmienicy w Kocku oraz na Tanwi w Harasiukach i Markowiczach. Długości tych mostów wynosiły od 90 do 200 m. Z uwagi na dalsze duże potrzeby w budownictwie mostowym na Lubelszczyźnie utworzono przy Rejonie Eksploatacji Dróg Publicznych w Zamościu gospodarstwo pomocnicze, tj. Kierownictwo Grupy Robót Mostowych, którego kierownikiem był Zbigniew Dobrowolski.

W okresie tym, z uwagi na brak biur projektowych, projekty na budowę mostów oraz nadzór nad wykonawstwem pełnili pracownicy Wydziału Mostów. Kierownikiem Wydziału Mostów był inż. Mikołaj Kostryco, a w kolejnych latach inż. Marian Adach. Inżynier Mikołaj Kostryco był nie tylko wybitnym fachowcem w dziedzinie mostownictwa, konstruktorem – praktykiem, ale również tym, który wymagając od podległego personelu dobrej pracy,

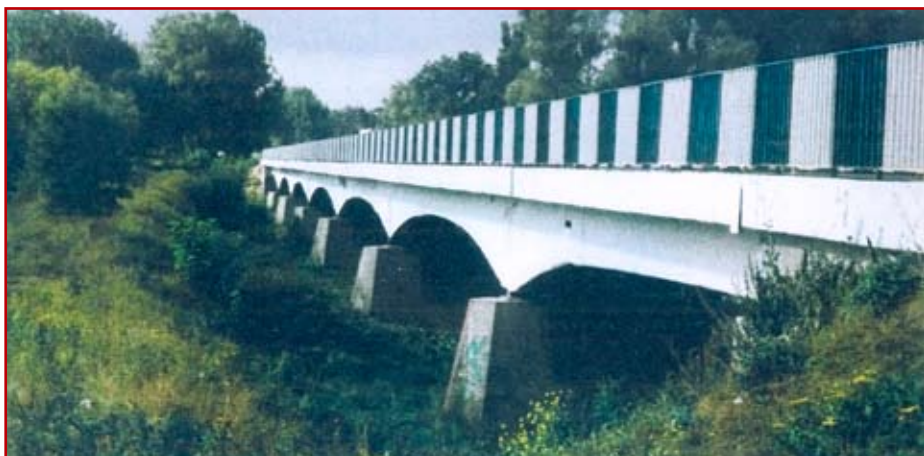
jednocześnie przekazywał swą wiedzę młodszemu pracownikom. Należy też wspomnieć, że będąc absolwentem Politechniki Lwowskiej był czynnym piłkarzem „Pogoni Lwowskiej”. W Wydziale Mostów pracowali też: Stefan Zieliński, Jan Wójcik, Władysław Bochniarz i Józef Wiesław Pomykała.

Kierownikami budowy mostów w okresie, kiedy roboty były prowadzone systemem gospodarczym byli: Marian Drabarek, Adam Chlebiński, Henryk Pasternak, Władysław Rysak Stanisław Gejner Eugeniusz Maksymiuk, Zbigniew Dobrowolski, Stanisław Szafranski, Franciszek Kazimierczak, Bolesław Kiryk oraz Stanisław Walczak. Natomiast podstawową kadrę majstrów stanowili: Stanisław Zgrabza, Stanisław Waryszak, Franciszek Zbański, Zygmunt Juzepczuk, Lucjan Gileta, Stanisław Jaworek, Antoni Puława, Zygmunt Terlecki, Władysław Kasiura oraz liczna grupa brygadzystów i operatorów sprzętu. Dzięki olbrzymim wysiłkom tych pracowników zostały przebudowane wszystkie mosty drewniane na głównej sieci drogowej województwa lubelskiego i województwo było pierwsze w kraju pod tym względem.

Należy dodać, że w tym czasie wybudowano również wiele nowych mostów, ale już systemem przedsiębiorczym, a były nimi: mosty graniczne w Terespolu, Dorohusku i Zosinie oraz mosty w ciągach dróg państwowych: w Woskrzenicach, Borowej, Kośminie, Woli Skromowskiej, Łęcznej, Ciechankach, Sernikach, Szczekarkowie. Środki finansowe na te olbrzymie potrzeby w zakresie budownictwa mostowego pozyskiwał i walczył o nie, ówczesny dyrektor Wojewódzkiego Zarządu Dróg Publicznych w Lublinie, a w następnych latach Dyrekcji Okręgowej Dróg Publicznych w Lublinie – inż. Leon Sułot.

Jeśli chodzi natomiast o budowę mostów trwałych na sieci dróg lokalnych, to odbywała się ona w tempie znacznie wolniejszym, niemniej jednak odbudowano w tym czasie również wiele mostów, a były nimi mosty: w Zawieprzycach, Chlewińskich, Kijanach, Łańcuchowie, Jaszczowie, oraz w Malowej Górze.

W latach 1966–1975 na terenie województwa lubelskiego na sieci dróg lokalnych wybudowano 80 mostów trwałych o długości 1491 m. Wszystkie te duże mosty na rzekach Wieprz i Krznie wybudowano systemem gospodarczym przez Powiatowe Zarządy Dróg. Tymi, którzy w decydujący sposób przyczynili się do budowy tych mostów, a było to kolejne wyróżnienie w skali kraju, byli inżynierowie: Kazimierz Załuski,

Zdj. 4. Most na rzece Wieprz w Trawnikach

Zdj. 5. Most w Jeziorzanach

Czesław Zięba, Kazimierz Jędryczkowski oraz Tadeusz Klębka i Stanisław Zbiciak.

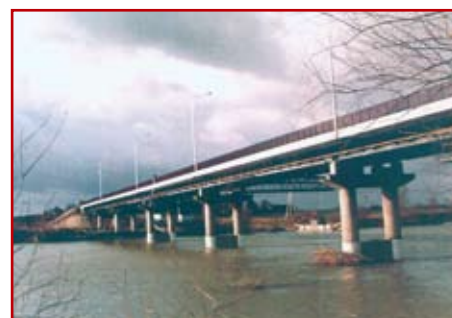
Lata zmian strukturalnych w drogownictwie

Po wprowadzeniu reformy administracyjno-terytorialnej kraju i powołaniu z dniem 1 czerwca 1975 r. Dyrekcji Okręgowej Dróg Publicznych w Lublinie, ustalając wspólne zarządzanie gospodarką mostową na drogach państwowych i lokalnych, oraz przejściu do administracji nowo utworzonego województwa tarnobrzesckiego, stan mostów wynosił: 1631 szt. o łącznej długości 26697 m, w tym mostów trwałych 1178 szt. W ramach tych zmian przejęto w utrzymanie dwa duże mosty na Wiśle w Sandomierzu i Nagnajowie, oraz mosty na Sanie w Krzeszowie, Nisku, Brandwicy, Ulanowie. Te wszystkie przejęte mosty były w złym stanie technicznym i wymagały poważnych, a często pilnych prac remontowych. Na moście na Wiśle w Sandomierzu w wyniku opracowania przez pracowników Dyrekcji ODP w Lublinie, projektu remontu mostu, pod przewodnictwem naczelnika Wydziału Mostów Józefa Wiesława Pomykały, wymieniono nawierzchnię bitumiczną oraz wzmocniono stalowe niecki pomostu, które również wypełniono specjalnie zaprojektowaną masą bitumiczną. Rozwiązanie to, zastosowane po raz pierwszy na tego typu mostach, w pełni się sprawdziło w okresie dalszej eksploatacji mostu i było stosowane również na innych tego typu obiektach w kraju.

Kolejnym mostem, który wymagał pilnej przebudowy i wzmocnienia konstrukcji, która była już w stanie zagrażającym bezpieczeństwu ruchu, był most na Sanie w Ulanowie. W wyniku współpracy z Instytutem Badawczym Dróg i Mostów w Warszawie, z prof. Mieczysławem Rybakiem i doc. Juliuszem Cieślą, opracowano i wdrożono na moście unikalne w tym okresie rozwiązanie wzmacniające most, stosując sprzężenie ugiętych dźwigarów stalowych kablami zewnętrznymi. (zdj. 6.)

Mostem, który prawie całkowicie przebudowano, był most na Sanie w Krzeszowie. W wyniku scalenia składanych blachownic typu wojskowego i wykonaniu żelbetowego pomostu, most doprowadzono do wymaganej klasy obciążeń. Wykonawcą tego mostu było Przedsiębiorstwo Budowy Mostów w Lubartowie, a podwykonawcą w zakresie scalania i montażu konstrukcji stalowej – Mostostal Rudnik (zdj. 7.).

Powstałe w tym czasie na bazie wcześniejszego Kierownictwa Robót Mostowych i Rejonu Budowy Mostów – Przedsiębiorstwo, jako samodzielna specjalistyczna jednostka w pełni zaspakajało potrzeby budownictwa mostowego na całej sieci drogowej Lubelszczyzny. Przedsiębiorstwo to posiadając własną Wytwórnę Prefabrykatów Mostowych, także sprzężonych strunobetonowych, w coraz większym stopniu wchodziło także na rynek krajowy, tak z wyrobami, jak również budując i remontując mosty. Pierwszym przykładem solidnej roboty była przebudowa wiaduktu typu

Zdj. 7. Most na rzece San w Krzeszowie

Płońsk na terenie województwa warszawskiego w miejscowości Lubice.

W ramach stałej współpracy z Instytutem Badawczym Dróg i Mostów w Warszawie wytwórnia prefabrykatów posiadała jako jedna z pierwszych nowoczesny tor naciągowy do produkcji belek sprzężonych. Wszystko to było możliwe, dzięki umiejętności zarządzającemu przedsiębiorstwem w tym pierwszym, jakże ważnym okresie – dyrektorowi inż. Juliuszowi Otrockiemu i kadrze technicznej wśród, której byli: Tadeusz Klębka, twórca Wytwórni Prefabrykatów Mostowych, Zdzisław Włodarczyk, kierownik wielu dużych budów, oraz wielu młodych inżynierów i techników, jak również operatorów specjalistycznego sprzętu. W kolejnych okresach rozwoju przedsiębiorstwa i jego oddziaływania także na rynek krajowy już jako firma „Mota Engil”, obowiązki dyrektorów pełnili: inż. Waldemar Witkowski i inż. Janusz Wójtowicz, a po powołaniu inż. Janusza Wójtowicza na dyrektora Oddziału GDDKiA w Lublinie – inż. Andrzej Szkuat.

Zdj. 6. Most na rzece San w Ulanowie

ciąg dalszy na str. 24

ciąg dalszy ze str. 23

Opisany okres rozwoju budownictwa mostowego na Lubelszczyźnie, to oprócz osiągnięć, także wiele, niekiedy również poważnych problemów w gospodarce mostowej. Problemy te dotyczyły głównie mostów i wiaduktów budowanych w latach siedemdziesiątych, przy budowie których odgórnie ustalano tzw. studniowe cykle realizacji obiektów i to niezależnie od ich wielkości. Trudności te wynikały nie tylko z potrzeby przedwczesnych remontów tych obiektów, nawet już po kilku latach od ich przekazania do eksploatacji, ale głównie z uwagi na stosowanie złych elementów wyposażenia takich, jak system odwodnienia, powłoki izolacyjne, a głównie urządzenia dylatacyjne, które nie będąc szczelnymi, doprowadzały do poważnych i rozległych uszkodzeń korozyjnych.

Inną, jak się wkrótce okazało nieprawidłowością, było zaniechanie nadzoru inwestorskiego. Było to zalecenie „odgórne” i nadzór wówczas powierzono kontroli wewnętrznej samego wykonawcy, a na negatywne skutki tej sytuacji, nie trzeba było długo czekać. W wyniku powstałych wielu poważnych uszkodzeń mostów, które wymagały trudnych napraw i wzmocnień konstrukcji, nawiązano współpracę z Instytutem Badawczym Dróg i Mostów w Warszawie i Politechniką Warszawską, m.in. z profesorami: Mieczysławem Rybakiem, Henrykiem Czudkiem, Andrzejem Jarominiakiem, doc. Juliuszem Cieślą, inżynierami: Magdaleną Jasakow, Bolesławem Kłosińskim i Krzysztofem Grzegorzewiczem. Dzięki tym wybitnym specjalistom nie tylko uzyskano pomoc w pracach remontowych, ale wprowadzono wiele nowych technologii, co miało istotny wpływ na poprawę trwałości mostów.

Kolejną nieprawidłowością i to w okresie, kiedy z szerokim rozmachem przystąpiono do remontów mostów w celu ich prawidłowego utrzymania oraz kiedy mostownictwo posiadało już wysoko kwalifikowaną kadrę techniczną, wyposażoną w odpowiedni sprzęt specjalistyczny oraz gdy utworzono pierwsze w kraju na Lubelszczyźnie – obwody mostowe, była „odgórna” decyzja dotycząca likwidacji tych służb. Podejmując tę decyzję nie liczono się kompletnie z wieloma wcześniej przygotowanymi opiniami wybitnych specjalistów. Analizując skutki tej decyzji, można wprost powiedzieć, że podjęli ją ludzie nie posiadający wiedzy o prawidłowej gospodarce mostowej. Skutki tych decyzji są odczuwalne do dziś.

Po likwidacji obwodów mostowych, prowadzone naprawy i prace w zakresie

Zdj. 8. Wiadukt nad linią kolejową Warszawa - Lublin w Dęblinie

dobrego utrzymania mostów były i są zlecane na podstawie przeprowadzanych przetargów. Łączą się one, niestety, nie tylko ze znacznie wyższymi kosztami tych robót, ale również, co jest szczególnie niekorzystne, z wydłużającymi się okresami wykonawstwa.

Budowa mostów w latach 1985–2002

Czynnikiem dominującym w tych latach, tak w zakresie budowy nowych obiektów mostowych, jak również remontów i wzmocnień istniejących, było konsekwentne i przemyślane, a przede wszystkim sprawdzone, wdrażanie nowoczesnych rozwiązań konstrukcyjnych i technologicznych oraz stosowanie nowych materiałów i elementów wyposażenia. Szczególnie zwracano uwagę na urządzenia dylatacyjne, starając się w miarę możliwości eliminować je z konstrukcji przęseł zastępując je układami ciągłymi.

W coraz większym stopniu zwracano także uwagę na poprawę bezpieczeństwa, co wynikało ze stale wzrastającego ruchu samochodowego, jego intensywności i ciężkości.

Przykładem takiej poprawy była budowa wiaduktu nad linią kolejową Warszawa - Lublin w Dęblinie (zdj. 8.). Wiadukt ten o długości 100 m oraz dwa dodatkowe na zjazdach był nie tylko przykładem poprawnego rozwiązana projektowego, ale również solidnego wykonawstwa. Nie był to jednak obiekt łatwy dla wykonawców, a były nimi PBM w Lubartowie i Mostostal w Puławach, a trudności wynikały z usytuowania obiektu w łuku poziomym

i pionowym, a na dodatek w dużym skosie. Należy też wspomnieć, że najdłuższe przęsło środkowe nad czynnymi torami było montowane przez 6 godzin w nocy.

Innym obiektem zasługującym na wyróżnienie, jest most na rzece Wieprz w Kośminie w ciągu drogi krajowej nr 17. Obiekt ten wybudowany w roku 1950, z uwagi na ograniczoną skrajnie poziomą, poszerzono dostosowując jego parametry geometryczne do modernizowanej drogi. Poszerzenie konstrukcji nośnej stalowej wykonano poprzez przecięcie jej wzdłuż osi podłużnej, rozsuniecie dźwigarów i wykonanie między nimi dodatkowej konstrukcji nośnej. Ponieważ w tym przypadku zaszła konieczność likwidacji chodników, wykonano je pod konstrukcją pomostu na dolnym poziomie dźwigara stalowego. Natomiast sama konstrukcja obiektu oraz zastosowane w nim elementy wyposażenia mogą być wzo-rem wykorzystania ciekawych rozwiązań.

JÓZEF WIESŁAW POMYKAŁA

Literatura

1. Leon Sułot. Historia drogownictwa Lubelszczyzny do roku 1983.
2. Bolesław Chwaściński. Mosty na Wiśle i ich budowniczowie. Warszawa 1986.
3. Nadbużańskie Sławatycze 2001. Pismo Stowarzyszenia Rozwoju Gminy Sławatycze.
4. Materiały własne z konferencji Związku Mostowców RP.

Dr inż. Kazimierz Bonetyński
16.10.1944 – 18.10.2015

Dr inż. Kazimierz Bonetyński urodził się w Nowodworze 16 października 1944 roku, a odszedł od nas 18 października 2015 roku.

Studia ukończył na Wydziale Budownictwa Lądowego i Wodno-Melioracyjnego Politechniki Szczecińskiej. Był pracownikiem Miastoprojektu Lublin, Politechniki Lubelskiej na Wydziale Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej oraz Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Podczas pracy na Politechnice Lubelskiej pełnił m.in. funkcję prodziekana ds. studenckich Wydziału Inżynierii Środowiska w latach 2005–2012.

W pracy zawodowej zajmował się badaniem przepływu płynów w ośrodkach porowatych, jak i w przewodach zamkniętych oraz otwartych. Był promotorem wielu prac dyplomowych, a także kilkudziesięciu publikacji. Opracował wiele opinii i ekspertyz inżynierskich z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.

Aktywnie uczestniczył w propagowaniu i rozwoju Politechniki Lubelskiej, był członkiem Komitetu Problemowego przy Polskim Komitecie Normalizacyjnym, oraz członkiem Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. W Lubelskiej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa aktywnie i merytorycznie uczestniczył w pracach Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej. Za swoją działalność społeczną i zawodową otrzymał wiele wyróżnień i odznaczeń, m.in. Złotą Odznakę Honorową Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa.

Kazimierz Bonetyński był wspaniałym i serdecznym Kolegą. Jako dziekan był życzliwy i wyrozumiały dla studentów, a prywatnie był kochającym mężem, ojcem i uwielbianym dziadkiem. Na zawsze pozostanie w naszej pamięci.

Przyjaciele

ANKIETA

W związku z planowaną kontynuacją zamawiania prenumerat specjalistycznych czasopism branżowych dla członków LOIB, Lubelska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa zwraca się z prośbą o wypełnienie poniższej ankiety i zaznaczenie jednego z proponowanych tytułów. Czasopismo, którego tytuł zostanie zaznaczony będzie zamówione w formie rocznej prenumeraty na rok 2016 dla osoby, która wypełni ankietę.

Koszt prenumeraty w całości pokrywa LOIB.

Wypełnione i podpisane ankiety prosimy przysyłać pocztą na adres biura Izby w Lublinie przy ul. Bursaki 19, 20-150 Lublin lub zeskanowane przysyłać mailem na adres: a.koralewski@lub.piib.org.pl w terminie do 10 stycznia 2015 roku.

Imię .....

Nazwisko .....

Numer członkowski .....

Adres do wysyłki .....

.....

.....
Data i czytelny podpis

Materiały Budowlane

INPE

Przegląd Budowlany

Elektroinfo

Izolacje

Drogownictwo

Ciepłownictwo, Ogrzewnictwo, Wentylacja

Gospodarka Wodna

Gaz, Woda i Technika Sanitarna

Inżynieria i Budownictwo

Rynek Instalacyjny

Technika Transportu Szynowego

INSTAL

Przegląd Telekomunikacyjny

SPOTKANIE CZŁONKÓW LOIIB WE WŁODAWIE

DZIEŃ BUDOWLANYCH W LOIIB

